PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 234 ANTRADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 14, 1938, TORONTO, ONTARIO METAI VII

Čekoslovakija Rinkimus Valsčiuose Užbaigė Gerai Prirengus Gynimosi Jėgas

Ald. ST. SMITH, Kurs pereitą šeštadienį Queens parke kalbėdamas nurodė, kad leidimas fašistams naudotis tomis pačiomis laisvėmis, kaip kad nurodo C.C.F. laikraštis, yra didžiausia nesąmonė.

VOKIEČIAIS APGYVENTOSE APYLINKĖSE ĮVYKO KELETAS SUSIRĖMIMŲ

Demokratinė Valstybė Pastatyta į Didesnį Pavojų

PRAGA, Birželio 13. — Po stipria rubežių sargyba, vakar įvyko paskutiniai Čekoslovakijos municipaliniai rinkimai, kuriuose balsavo 824,282 Čekoslovakijos vokiečiai, tai yra, daug didesnis skaičius, negu pirmesniuose abiejuose rinkimuose.

Dviems dienoms prieš rinkimus, Čekoslovakijos generalinio štabo narys, majoras Rudolfas Broz, per radio perspėjo Vokietijos nazius, kad jei jie išdrįs laike rinkimų žengti per demokratiškos šalies rubežius, ras prie rubežių ištiestą kulkosvaidžių grandinę. Taipgi perspėjo, ka kulkosvaidžių lizdai laukia priešo ne tik Čekoslovakijos apsigynimui patogiuose kalnuose, bet ir šalies gilumoj, jeigu tenai prisieitų gintis.

Tokiai atmosferai esant šalyje atsibuvo savivaldybių rinkimų užbaiga. Prieš pat rinkimus, šeštadienyje, Hitlerio agentai sudetų apylinkėse sukėlė keletą riaušių, iš kurių didžiausios įvyko Marich-Schoenberg mieste. Čia apie 50 nazių, isteriškai šauk dami, būk policija daužo vokietes, puolėsi ant policininkų.

Susirėmime sužeista 5 policininkai ir devyni naziai. Taip pat išvaikytas ir nazių paradas. Kitose vietose buvo mažesni pasimojimai.

Iš viršuj pažymėto skaičiaus turėjusių teisę balsuoti, 749,820 vokiečių atidavė savo balsus už Henleino partiją. O laike visų trijų balsavimų, iš 1,268,649, balsavusių vokiečių, 1,154,946 balsavo už Henleino partiją. Tokiu būdu virš 91 nuošimčio balsavusių Čekoslovakijos vokiečių pasisakė už nazius, o iš bendro vokiečių skaičiaus apie 87 nuošimčius.

Čekais apgyventose apylinkėse dauguma savo balsus atidavė už valdžią remiančias partijas. Valdžia daugumą laimėjo net ir slovakų sostinėj Bratislavoj, kur naziai su didžiausiu pasiryžimu koncentravo visas savo jėgas ir savo tikslams naudojo slovakų autonomistą kunigą Hlinką. Čionai Heinleiniškiai gavo 15,000 balsų, norinčio suskaldyti Čekoslovakiją Hlinkos partija gavo 8,000 balsų, o valdžią remiančios partijos 25,000 balsų.

Nežiūrint, kad Čekoslovakijos valdžia, palaikydama tvarką, leido net ir nazių agentams laisvai pasireikšti, Vokietijos nazių spauda prieš ją pradėjo sadistinę kampaniją. Didžiausiomis antraštėmis skelbia, kad čekai kankiną, spardą vokiečius ir mobilizuojasi prieš Voki e t i j ą. Frankturter Zeitung paskelbė, karo padėtį, o Hitlerio pagelbininkas Hess'as rėkia, kad Čekoslovakija pilstanti aliejų ant degančios ugnies.

Nors tarp Čekoslovakijos ministerio pirmininko Hodzos ir Henleino dar tęsiamos derybos, bet į tai žiūrima pesimistiniai. Niekas netiki, kad jos ką gero atneštų. Jas greičiau paseks nazių ultimatumas, o po jo užpuolimas. Užsieniniai tėmytojai teigia, kad tik Anglijos ir Francijos griežtas pasipriešinimas paveiktų į Vokietiją ir atitolintų karą. O ne, tai karas gali tuojau prasidėti, nes vasaros mėnesiai patys pavojingiausi, ypatingai kada nuimtas naujas derlius.

Nazius prie akiplėšiškų žygių padrąsino ir slovakų katalikų kunigas Hlinka. Kada čekų ir slovakų tautoms reikalinga didžiausios vienybės, tai jis organizuojasi prieš slovako Hodzos valdžią ir reikalauja autonomijos. Vakar keletas šimtų "autonomistų" sudegino Sovietų vėliavą, reikalaudami, kad valdžia sutraukytų ryšius su Sovietų Sąjunga ir atsisakytų nuo pagelbos.

Pasiuntė Kanadiečiams Dovanų už 4,000 Dolerių

TORONTO, Ont. — Beckie Ewen, nacionalė Mackenzie-Papineau Batalijono Draugų organizatorė, praneša, kad kanadiečiams savanoriams dovanų šiuo sykiu išsiuntė už $4,000.

Dovanos susidedą iš 300,000 cigaretų, tabako, 6,000 štukų šokoladų, pieno, kokao, 350 porų kojinių, muilo ir kitų daiktų.

Šios dovanos Ispaniją pasieks vienam siuntiny, o paskui bus lygiai išdalintos visiems savanoriams.

Kitas suintinys bus siunčiamas pradžioj liepos mėn.

Kanada Automatiškai Įtraukiama į Žalingą Čamberlano Politiką

OTTAWA, Ont. — Čia gauti pranešimai iš Londono rodo, kad Anglija ketina duoti Kanadai užsakymą pagaminti karo reikmenų už $200,000,000.

Jei šis užsakymas bus įteiktas ir Kanados valdžios priimtas, Kanada automašiskai taps didžiausiu Anglijos arsenalu.

Tas Kanadą pastatys į visai skirtingą tarptautinę poziciją, negu kad ji dabar yra. Anglijos vedamame kare, visai pasinaikina. Kanados neutralumas bus neįmanomas.

Taikos ir Kanados patrijotai nurodo, kad taikos mylėtojams reikalinga subrusti ir žiūrėti, kaip išgelbėti Kanadą iš Čamberlano karo politikos.

KVEBEKO PROVINCIJOS LIBERALŲ VADU IŠRINKTAS ADELARD GODBOUT

QUEBEC, Birželio 13.—Kvebeko provincijos liberalų konvencija liberalų vadu išrinko Adelardą Godboutą, studentą farmerį.

Godbouto opozicionieriai prasišalino iš konvencijos šaukdami, kad buvo išanksto padarytas suokalbis vadu išrinkti Godboutą.

Godbouto vieton veržėsi Edouard Lacroix, milionierius, miško baronas, savo laiku buvęs geriausias Duplesio draugas.

Godboutas buvo ministeriu prie Taschereau valdžios.

Federalė liberalų partija palaiko Godbouto šalininkus.

Tarp kitų dalykų, liberalų konvencija pasisakė už panaikinimą aukštųjų rūmų, kurie Kvebeko provincijoj lošia stabdžių rolę, nes jie nerenkami, o turi galią vetuoti seimelio tarimus.

Mittwoch, den 30. Dezember 1936. Deutsche Zeitung für Canad

Aus der deutschen Beweg

Achtung! Aufbewahren!

Deutscher Bund, Canada

Neujahrs-Proklamation der Bundesleitung

Der Vierjahresplan des Deutschen Bundes in Canada

Anschließend an die Proklamation unseres Führers Adolf Hitler (Ausführender: Gen. Oberst H. Göring) veröffentlichen wir hiermit den Vierjahresplan des Deutschen Bundes für Canada.

1) Arbeitsbeschaffungsplan:

a) Jedem deutschen Fabrikanten und Geschäftsmann (Importeur und Exporteur) machen ... durch zur Pflicht ...

Neugründungen deutscher Schulen müssen die Unterstützung aller in Frage kommenden deutschen Stellen und Privatpersonen erhalten.

Ganz besonders ist darauf zu achten, daß das Lehrpersonal an deutschen Schulen nationalsozialistisch eingestellt ist, und daß diese Personen zur Mitarbeit im Deutschen Bund (für Jugendgruppen als Kultur...

entweder auf unsere Seite stellen oder ihre wahre Farbe bekennen. Ist ein geeignetes Geschäft nicht am Platze, dann wende man sich an den Volksgenossen B. Bott, den Bundespresseleiter und Herausgeber der „Deutschen Zeitung für Canada".

5) Werbeplan:

Es gibt noch viele wirklich gesinnte Volksgenossen ...

Dokumentas, prirodantis, kad Kanados naziai darbuojas sulyg Hitlerio instrukcijų, kurios išdėstomos šiame nazių laikraštyje tilpusiame paskelbime penkių metų plano. Pirmame punkte reikalaujama, kad Kanados vokiečiai fabrikantai ir verselininkai samdytų tik vokiečius nazius. Paskui nurodoma, kad vokiečiai pirktų tik vokiškas prekes, stengtųsi skleisti nazių idėjas tarp kanadiečių ir t. t.

STEWART SMITH SAKO FAŠISTAI ĮŠMUGELIAVO 400 ĮVAIRIŲ GINKLŲ

UKRAINIŠKI FAŠISTAI UŽPUOLĖ DARBININKŲ MITINGĄ IR 5 SUŽEIDĖ

SUDBURY, Ont. — Pereitą šeštadienį grupė užrainų fašistų, apsiginklavę geležinėmis lazdomis ir akmenimis, užpuolė ukrainų darbininkų mitingą Labor Tample ir smarkiai apdaužė penkis darbininkus.

Mitingas buvo sušauktas išklausymui John Boychuk prakalbos, kurioj jis norėjo išaiškinti, kas nužudė ukrainų nacionalistų vadą Konovaletz.

RAGINA KOVOT PRIEŠ BESIGINKLUOJANČIUS FAŠISTUS

Fašistų Konvencija Demokratiškam Torontui Būtų Labai Didelė Gėda

TORONTO, Ont. — Pereitą šeštadienį kalbėdamas masiniame protesto mitinge Queens parke, aldermanas Stewart Smith pareiškė, kad Kanados fašistai Kvebeko provincijon įšmugeliavo jau virš 400 štukų ginklų.

Jis ragino tuos ginkluotus išdavikus suvaldyti.

Klausimas sukasi ne apie žodžio laisvę, jis pažymėjo, bet apie tai, ar grupei išdavikų, papirktų ir apmokamų Hitlerio, bus leista tęsti išdavingą darbą, atsuktą prieš Kanados demokratiją, kurstant nesutikimus tarp rasių, šmugeliuojant ginklus į Kanadą prieš visus įstatymus, ir organizuojant militarines jėgas del "der tag."

Leisti fašistams naudotis pilna laisve už tai, kad leidžiama komunistams, jis pažymėjo, yra didžiausia nesąmonė.

Komunistų Partija, jis sako, dirba, kad pagerinti žmonių būvį, kad išlaikyti ir praplėsti demokratiją, atsiekti socialio progerso, ekonominio užtikrinimo ir taikos, o fašistai suokalbiauja, sulyg Hitlerio nurodymų, kad įstumti Kanadą į ekonominį skurdą, sudaužyti demokratines institucijas ir prijungti Kanadą prie Romos-Berlyno-Tokio ašies.

Toronto žmonėms tik du keliai: fašizmas arba demokratija. Norint demokratiją išlaikyti, prieš fašizmą reikia kovoti.

Nors oras buvo blogas (lietus linojo), tačiau susirinko į Queens parką virš poros tūkstančių žmonių išklausyti kalbėtojų.

Kiti kalbėtojai, Tom Ewen, Salsberg ir kiti, taipgi pasmerkė siūlančius laisvę fašistams ir leidimą laikyti konvenciją Toronte. Buvo išreikštas didelis nustebimas, kad C.C.F. laikraštis New Commonwealth reikalauja lygios laisvės ir fašistams.

REIKALAUJA STERILIZUOTI VISAS DIVORSO IEŠKANČIAS PORAS

OTTAWA, Ont.—Liberalų atstovas Pouliot parlamente kalbėdamas reikalavo, kad visos poros, kurios tik ieško divorso, būtų sterilizuotos prieš suteikiant joms divorsą.

Girdi, divorsai išgaunami apgaulingu būdu, paperkant "liūdininkus."

Kad Kanados įstatymai verčia persiskirti norinčius griebtis negarbingų priemonių, jis visai nepažymėjo.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ ARMIJOS ORLAIVIO NELAIMĖJ ŽUVO TORONTIETIS

DELAVAN, Ill., Birželio 11.—Vakar šioj apylinkėj nupuolė Suvienytų Valstijų armijos bomberis ir sudužo. Užsimušė visi keleiviai, kuriuos sudarė trys karininkai ir 5 naujokai. Jų tarpe žuvo vyresnysis leitenantas Thomas B. Lanben, torontietis.

Spėjama, kad orlaivį padegė žaibas.

Septyni Bedarbiai Išteisinti Pasikėsinime Ant Hepburno

BRAMPTON, Ont.—Teisėjas W. N. Munro atmetė kaltinimus prieš 7 bedarbius, būk jie norėję ką nors blogo padaryti Hepburnui, kada jie, kaip delegatai, lankėsi Queen parke su bedarbių reikalavimais.

Juos gynė Arthuras Robakas, Hepburno išspirtas iš ministerių kabineto už opoziciją Hepburno planams pasitarnauti reakcijai.

Kaltinimai laikyme neteisėto susirinkimo palikti. Už tai jie bus teisiami.

Tokiu būdu Hepburnas gauna didelį smūgį, nes jo įsakymu tie bedarbiai buvo suimti ir apkaltinti.

Potvyniai Sulaikė Japonų Veržimąsi Link Hankowo

HONKOW, Birželio 13. — Japonams subombardavus Hwangho užtvankas, Geltonoji upė, vadinama "Kinijos gailesčiu," tapo vyriausiuoju japonams pavojumi ir trukdytoja jų žygiui link laikinosios sostinės Hankowo. Milžiniškos upės vandens srovė veržiasi per išgriautus krantų pilimus, apima vis didesnius Honan provincijos šiaurinius plotus ir skandina palei Lunghai geležinkelį esančius japonus.

Didžiausia vandens srovė teka linkui Changmou ir linkui Chinalu upės.

Gauta žinių, kad daug šimtų japonų prigėrė, o vyriausios jėgos nuklampinę daug amunicijos turėjo grįžti į Kaitengą. Taip vanduo perkirto japonų eiles, besiveržiančias linkui Changchowo. Atkirstus japonus kinai baigia naikinti. Tokiu būdu dabar nušluotos ir praeitą penktadienį į Singheng įsiveržusios japonų raitelių vienutės.

TORONTO, Ont.—Birželio 14, 8 val. vak., Masonic Temple (ant Younge ir Davenport kampo) kalbės H. Broun, laikraštininkų unijos prezidentas. Įžanga 25 centai.

Žemės Drebėjimas Palietė 5-kias Europos Valstybes

BRIUSELIS, Belgija, Birželio 12.—Šiandien 2.25 val. po pietų visoj Belgijoj, šiaurinėj Francijoj, pietinėj Anglijoj, vakarų Vokietijoj ir Olandijoj įvyko antras žemės sukrėtimas. Tačiau daug mažesnis, negu įvykęs vakar, kuris netoli Francijos rubežiaus, Mouscron miestelyje apgadino 600 namų.

Didžiausi nuostoliai padaryti Belgijoj. Ghent mieste sutruko Teisingumo rūmų siena, vienas gatvėkaris išėjo iš kontrolės ir užmušė vieną žmogų gatve einantį. Briuselyje krintančios plytos užmušė tris žmones ir apie 20 sužeidė įvairiose Belgijos dalyse.

Didžiausia panika buvo, tai prie Francijos ir Belgijos rubežiaus. Sujudėjus kaminams, pradėjus sproginėti namų sienoms ir byrėti langams, žmonės puolė ant kelių ir šaukėsi pagelbos. Daugiausia paliestose vietose prūduose vanduo pakilo du metru ir dar kyla. Abelni nustoliai siekią 100,000 dolerių.

Šiaurinėj Francijoj, Hazebrouck mieste krintančios plytos sužeidė du vaikus ir keletą žmonių kituose miestuose.

Briuselyje, stogų gontų plyšimas, langų subarškėjimas buvo panašus lyg ir į griaustinį. Fabrikuose į kitas vietas paslydo net sunkūs motorai. Vienai valandai laiko buvo nutrauktas telefono ir telegrafo susisiekimas.

Mokslininkų teigimu, žemės drebėjimas buvo tektoniškas pobūdžio, tai yra nuo žemės sluogsnių persimetimo į naują padėtį. Drebėjimo centras buvo šiaurės jūroj. Mokslininkai stebisi, kad čionai susijudino žemė, nes buvo skaitoma, jog šiose srityse žemė yra galutinai nusistovėjusi, tai negali įvykti drebėjimų. Neramiausiu plotu buvo skaitomos Pacifiko apylinkės.

Manoma, kad dabar sudrebintoj apylinkėj dar gali pasekti nauji sukrėtimai.

Baisus Fašizmo Karas Prieš Ispanijos Liaudį, 900,000 Vaikučių Paliko Našlaičiais

ŠIEMS NAŠLAIČIAMS REIKALINGA GERŲ ŽMONIŲ PARAMA

Kanadoj Vedama Kampanija Už Sukėlimą $10,000

TORONTO, Ont. — Malcolm Ross, Ispanijos Demokratijai Ginti Komiteto pirmininkas, sako, kad Ispanijoj šiuo laiku yra jau 900,000 vaikučių, kurie neturi tėvų. Jų tėvai žuvę kovoje už gynimą Ispanijos demokratijos, kartu viso pasaulio demokratijos. Kitaip sakant, fašizmo karas prieš Ispanijos liaudį ir bendrai viso pasaulio demokratiją 900,000 Ispanijos vaikučių padarė našlaičiais.

Malcolm Ross nurodo, kad demokratinių šalių geros valios žmonių pareiga paremti tuos našlaičius, nes jų tėvai žuvo ne vien už savo reikalus, bet ir už viso pasaulio žmonių reikalus. Kova Ispanijoj, kova prieš pasaulinį fašizmą.

Nuo birželio 10 Kanadoj prasidėjo specialė kampanija sukėlimui $10,000. Už šiuos pinigus bus pasiųsta 50,000 kvortų pieno ir 20,000 valgių vaikučiams. Kampanija užsibaigs birželio 20.

Visi demokratijos mylėtojai ir našlaičių likimą atjaučianti žmonės prašomi sulyg savo išgalės prisidėti.

ANDRIEN ARCAND—Hitlerio agentų Kanadoj viršininkas, kurs planuoja maršavimą į Ottawą ir tam tikslui šmugeliuoja Kanadon ginklus.

Ispanijoj Fašistai Įnirtusiai Atakuoja Albocacer Frontą

BARCELONA, Birželio 12.—Siaučiant lietui, šiandien lojalistų kariuomenė atkakliai kovoja su fašistais Albocacer priemiesčiuose. Šį miestelį fašistai atakuoja jau visa sąvaitė ir užėmę tikisi briautis į pietus linkui Castellon de la Plana, esančio už 27 mylių.

Vakarinė šio fronto sekcija, nusitęsianti nuo Teruel iki Albocacer, yra stipriai apginama lojalistų kariuomenės.

Estremdura fronte, netoli Penarroya kasyklų, valdžios kariuomenė padarė afenzyvą ir pasistūmė pirmyn į Ispaniją skiriantį 40 mylių pločio fašistų valdomą koridorių.

Fašistai mėgino paimti Pirenėjų viršukalnėse atkirstąją Beltrano diviziją, bet puolimas buvo be pasekmių.

Praeitą sąvaitę fašistams pralaimėjus oro kovą, kurioje dalyvavo apie 100 orlaivių, šiandien ir vėl pasirodė ore su dideliu skaičium orlaivių. Aštuoniolika vokiškų junkerių bombardavo ir kulkosvaidžiais šaudė Kastelono miesto gyventojus, o kiti 41 orlaivis ant Sagunto miesto išmetė 300 bombų. Taip pat bombardavo ir Alikantę. Tačiau didelių aukų nebuvo.

Edenas Perspėja Anglijos Ministerių Kabinetą

LONDONAS, Birželio 13. — Buvęs Anglijos užsienio reikalų sekretorius, Edenas, praeitą šeštadienį pasmerkė Čamberlano "realistinę" politiką ir nurodė, kad ta politika suteikia koncesijas fašistiniams sauvaliautojams. Pasisakė, kad tas visuotinas tarptautinių sutarčių laužymas jį privertė išeiti iš ministerių kabineto.

Toliau nurodė, kad Anglijos ateitis rymo ant pasaulio demokratijų likimo, gerbiančių tarptautinius įstatymus. Tad dar kartą jis perspėjo, kad Anglijai reikalinga nacionalinė vienybė, o ne tas, kas didina sunkenybes.

MATANE, Que.—Šiame apskrityje, esančiame ant švento Lauryno upės pietinio kranto, praeitą šeštadienį kilo miško gaisras, kuris sunaikino Sherbourg miestelio 90 naujakurių sodybų.

Su gaisru kovojo viso apskričio gyventojai, bet gaisras dar nėra likviduotas ir toliau plečiasi.

Perspėja Reichą Del Nemokėjimo Austrijos Skolų

LONDONAS, Birželio 12. — Garantavusių tautų atstovai 1933 metais Austrijos 50 milijonų dolerių paskolą, šiandien įteikė Vokietijai protestą už atsisakymą tas skolas mokėti.

Garantuotojais buvo Anglija, Francija, Čekoslovakija, Italija, Belgija, Švedija, Danija ir Olandija. Kaip žinoma, Italija nuo protesto susilaikė, tad užprotestavo likusios valstybės, nurodydamos, kad Vokietija tą klausimą persvarstytų. O Anglijos komerciniai rūmai iš garantuotojų reikalauja "imtis griežtos akcijos."

UŽPROTESTAVO PRIEŠ PIRATŲ ŽENKLĄ SVASTIKĄ

LONDON, Ont., Birželio 13.—Praeitą šeštadienį rezignavo iš tarptautinės dienos rengimo komiteto Londono seno vyrų sąjungos atstovai.

Rezignaciją padavė del to, kad rengiamoj tarptautinėj dienoj buvo rengiamasi nešti įvairių šalių vėliavas, tarp jų ir Vokietijos nazių piratišką ženklą su svastika. To pasekmėje ketina neleisti nešti ir kitų šalių vėliavas.

FAŠISTINIS REDAKTORIUS PASITEISINIMUI APMELAVO FRANCIJĄ

ROMA, Birželio 13.—Virgino Gayda, Musolinio organo Giornale d'Italia redaktorius, rašydamas apie italų dalyvavimą dabartiniuose mūšiuose prie Castillon de la Plana, pažymėjo, kad italai į kovą turėję grįžti del Francijos intervencijos. Girdi, Francija nusiuntusi į Ispaniją net dvyliką generolų ir žemesnių karininkų. Didesniam apmelavimui "nurodė" ir generolų pavardes.

Tačiau Francijos vyriausybė paskelbė, kad tokias pavardes turinčių generolų visai nesirando Francijos armijoj. Suprantama, su melais fašistai nori pateisinti Ispanijos žmonių skerdimą, kuriam, matyt, vėl neblogai prisiruošę.

ANGLIJA IR AMERIKA ATSISAKĖ APLEISTI YANGTZE UPĘ

SHANGHAI, Birželio 13. — Anglijos ir Jungtinių Valstijų valdžios šiandien atmetė Japonų reikalavimą ištraukti iš Yangtse upės visų šalių laivus ir palikti viešpatauti japonams.

Anglija palieka savo karo laivus ties Wuhu ir Kia-Kiangu prieš 50 ar 60 japoniškų karo laivų. Tą padarė ir Jungtinių Valstijų admirolas. Sako, jo atsakymas japonams buvęs mandagus, bet ir griežtas.

Japonai reikalavo, kad jei neištraukti užsieninius laivus, tai nors nudažyti aiškia spalva, kad lakūnai galėtų lengvai atskirti, bet ir to padaryti nesutiko.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Ar Galima Leisti Fašistams Naudotis Demokratinėmis Įstaigomis

Kadangi Kingstono miesto valdyba ir dauguma to miesto visuomenės išstojo prieš fašistų konvencijos laikymą Kingstone ir kadangi dabar eina kampanija, kad Toronto miestas taipgi atsisakytų leisti fašistams turėti savo konvenciją Toronte, reakcinė spauda pradėjo rėkti, kad apsilenkiama su demokratiniais principais. Už tai pažiūrėkime, ar ištikrųjų taip yra.

Kas gi ta demokratija? Demokratija, kaip dauguma supranta, yra daugumos žmonių valia. Štai įvyksta rinkimas valdžios. Kuri partija išrenka daugiau atstovų, ta partija sudaro valdžią ir valdo. Bet jei ta žmonių rinkta valdžia pradeda eiti ne taip, kaip žmonės nori, žmonės pradeda kelti protestus ir per kitus rinkimus išrenka kitus. Tai valdžios rinkimo klausimas. Dabar kitas dalykas. Imkime kokį nors apsireiškimą, pavyzdžiui, kokį nors veikimą. Jei tas veikimas, visuomenės manymu, nekenksmingas, jis leidžiamas. Jei visuomenei kenksmingas, reikalaujama, kad valdžia sudraustų. O jei valdžia su kokiu nors veikimu elgiasi negerai, visuomenė pradeda priešintis, protestuoti. Vienu žodžiu, demokratija yra daugumos žmonių valia. O kas stengiasi tos daugumos žmonių valią paneigti, užsmaugti ją jėgos pagelba, tas išeina prieš demokratiją. Kiekviena reakcija, atsukta prieš daugumos žmonių valią, yra priešinga demokratijai.

Dabar imkime fašizmo klausimą. Jo veikimas jau parodė, kad jis labai kenksmingas. Italijos fašizmas atėmė laisvę etiopams. Jis veda baisų karą Ispanijoj. Vokietijos naziai pagrobė Austriją. Tai dar ne viskas. Fašizmas, kur jis įsigalėjo, sunaikino visus demokratijos likučius. Daugumos žmonių valią jis slopina biauriausiu teroru. Fašizmas sunaikino kultūrą. Visų pažangių mokslininkų kūriniai sudeginti. Prie to, fašizmas veikia visose šalyse ir suokalbiauja prieš jas. Visuomenė įsitikinus, kad toks judėjimas labai kenksmingas. Ji pageidauja, kad tai visuomeninei ligai būtų užkirstas kelias dabar, kol ji dar nesugadinus visuomenės kūno.

Ar visuomenė neturi teisės reikalauti, kad valdžia, kuri buvo rinkta su supratimu, kad ji saugos visuomenę nuo pavojų, rūpinsis jos reikalais, sudraustų fašistus, kaip kultūros ir progreso priešus? Aišku, kad turi. Ne tik turi, bet jos valia turi būti pildoma. Nepildymas daugumos visuomenės valios reikštų paniekinimą demokratijos principų.

Kodel Nekurios Provincijos Reikalauja Sau Autonomijos

Kaip jau buvo rašyta, nekurios provincijos labai griežtai išstoja prieš didesnį Kanados apvienijimą. Čia nors keliais žodžiais paaiškinsime, kodel taip yra.

Iki 1867 metų tokios Kanados, kaip dabar, nebuvo. Kiekviena provincija buvo atskira valstybė. Tik 1867 metais, revoliucinių demokratų pastangomis, buvo įsteigta Konfederacija. Bet ta Konfederacija turėjo visą eilę skylių. Dedant Konfederacijai pamatus, buvo žymiai apkarpytos demokratinės teisės. Pavyzdžiui, senatui duota teisė vetuoti parlamento tarimus. Aprubežiuotos balsavimų teisės. Paliktos didelės teisės provincijų valdonams, didiesiems žemvaldžiams. Matote, žemvaldžiai buvo priešingi Konfederacijai, kurios pageidavo industrialistai.

Kadangi Konfederacija paliko dideles provincijoms autonomijas, kiekvienos provincijos valdžios leidžia daugelį įstatymų tvarkymui vietos reikalų. Provincinės valdžios nustato darbo valandų skaičių, algas darbininkams. Jos nustato ir pašalpos normas. To rezultate, federalė valdžia be provincijų sutikimo negali įvesti socialės ir nedarbo apdraudos. Pavienės provincijos to padaryti negali, nes kaikurios perbiednos, pavyzdžiui Saskatchewano.

Kadangi kiekviena provincija valdosi savistoviai daugeliu atžvilgių, tai ir žmonių gyvenimas nelygus. Pavyzdžiui, Kvebeko provincijoj gyvenimo sąlygos daug blogesnės, nes tenai daug didesnis išnaudojimas. Už tai Kvebeko valdžia, pildydama fabrikantų reikalus, priešinasi didesniam Kanados apvienijimui, nes didesnis Kanados apvienijimas reiškia daugiau teisių federalei valdžiai. Pati federalė valdžia nori pataisyti Konstituciją taip, kad ji galėtų įvesti socialę ir nedarbo apdraudą, nustatyti darbo valandų skaičių visoj Kanadoj, sulyginti žmonių gyvenimo sąlygas. Kapitalistams tas netinka.

Kodel darbo žmonės turi remti didesnį Kanados apvienijimą? Todel, kad kuomet Kanada bus daugiau apvienyta viršuj nurodytais pamatais, bus galima išsikovoti daug pagerinimų. Pirmiausiai bus galima išsikovoti socialę ir nedarbo apdraudą, kas tokiam dideliam nedarbui siaučiant turi nepaprastai didelę svarbą. Ypatingai būtų galima užduoti didelį smūgį Kvebeko ir kitų provincijų išnaudotojams, kurie baisiai išnaudoja vietos darbininkus. Bendrai sakant, būtų užduotas didelis smūgis Hepburno ir Duplesio ašiai, kuri sudaryta tik tuo tikslu, kad priešintis Kanados apvienijimui ir tokiu būdu įvedimui labai reikalingų įstatymų.

Iš kitos pusės, kuomet Kanados valdžia neturi teisių įvesti atatinkamus įstatymus, jai lengva pasiteisinti. Girdi, kaip mes įvesime, kad mes neturime teisių.

Paremkime Ispanijos Karo Našlaičius

Nuo birželio 10 prasidėjo speciali kampanija sukėlimui reikiamos sumos pinigų ($10,000), kad pasiųsti Ispanijos karo našlaičiams 50,000 kvortų pieno, taipgi 20,000 valgių, kainuojančių po 25 centus kiekvienas. Ši kampanija tęsis tik iki 20 birželio.

Ši kampanija labai svarbi. Paskutiniais laikais fašistų atakos ant Ispanijos miestų paliko baisius rezultatus. Tūkstančiai žmonių užmušta ir sužeista. Jų tarpe daug vaikučių. virš 600,000 vaikučių Ispanijoj liko našlaičiais ir jų skaičius kasdien auga.

Aukas galima siųsti tiesiai Canadian Committee to Aid Spanish Democracy, 413 Manning Chambers, 72 Queen St. W. Toronto, Ont., arba per Liaudies Balsą.

Įvairenybės

Antarktiškos Dykumos Veikia Į Žmogaus Protą

Nesenai iš pietinių ledynuotų sričių į Halifaksą sugrįžęs tūlas O'Brien papasakojo, kad tenai esanti ledų kalnai banginių žvejotojus išvarą iš proto. Sako, jam nuvažiavus su norvegais į tolymuosius pietus, tuojau penki vyrai atsiskyrę nuo savo draugų, susimąstę ir nepriėmę jokio maisto. Pagaliau nakties metų prapuolę. Tarp jų vienas buvęs jaunas inžinierius, kuris pirmiau per tris metus išbuvo banginių medžioklėj, kad užsidirbus šiek tiek pinigų ir galėjus apsivesti su Norvegijoj gyvenančia mergina. Pavyko jam norus įgyvendinti, sugrįžęs apsivedė su savo mylimąja, bet del tų pačių trūkumų leidosi į kitą banginių medžioklę, tačiau prarado savo tikslą ir nuėjo . . .

Taipgi laive buvę daugybė kitokių baisių nuotykių, dažniausia savižudysičių ir užpuolimų ant kitų. Vyrai baisiai supykdavę ant vienas kito. Vieną kartą vienas vyras įtarė daktarą, kad pastarasis būk nesuteikęs jam reikiamos pagelbos. Tas supykimas privedė prie pasikėsinimo prieš daktarą, per kurį buvo nužudytas daktaras.

Kitas norvegas bevažinėdamas po tolimuosius pietus pradėjo vaizduotis, kad Norvegijoj laukia jo sužadėtinė. Bet sugrįžęs į Norvegiją tariamąją sužadėtinę rado ištekėjusią. Jis išvyko vėl į banginių medžioklę. Privažiavus Falkland salą, jaunas vyrukas išlipo iš laivo ir atsisakė atgal grįžti. Kiekvienais metais jis laukdavo laivo, bet visuomet atsisakydavo lipti laivan. Taip tai jis išgyveno ledynuotoj saloj per dvyliką metų, tiktai po to kompanijos įsakymu buvo suimtas ir pargabentas į Angliją. Kaip jis galėjo išgyventi tokias baisias žiemas, banginių medžiotojams nesuprantama.

Pagaliau šis Robinzonas buvo pargabentas į Norvegiją, čia jis pagyveno tris sąvaites ant alkoholio ir mirė. Panašių atsitikimų buvę ir su daugeliu kitų banginių medžiotojų. Kas tik buvo tolimuos pietuos, tą ir vėl nežinoma jėga traukdavo. Vieną kartą jų laivas sustojo Halifakse ir vyrai buvo persodinti į kitą laivą, bet iš čia 100 paspruko ir susikraustė į senąjį laivą.

O'Brieno manymu, pietų ašigalio ledai turi tam tikrą savybę, paveikiančią į žmonių protą. Jie sukelia žmonėse ambicijas, piktumus ir pagaliau privedą net prie baisių žygių ir beprotystės.

Banginių medžiotojų amatas irgi surištas su baisiais įvykiais. Vieną kartą mažas laivelis medžiojo banginį. Į banginį buvo įsmeigtos net trys plaštakės su trimis dviejų colių storumo lynais. Banginis pasileido milžinišku greitumu bėgti ir vilko per atviras jūras paskui save laivelį. Ant jūrų buvo didelis rūkas, bet medžiotojams gyvūnas labai didelis, tad medžiotojai nežiūrint pavojaus nepasiliuosavo nuo jo. Bet staiga priešais pasirodė didelis ledų kalnas link kurio bėgo banginis. Greitai kirvukais perkirto lynus ir to pasekmėj laivelis griežtai pasisuko, tačiau pasipriešinę bangos priliejo dūmtraukį ir aplaužė laivelį. Kitą dieną buvo surastas tas pats mėlynasis banginis ir vėl į jį buvo įsmeigtos tvirtos lynų linijos.

Medžiotojus palinksmina tūkstančiai tolimųjų pietų paukščių. Nekurie iš jų medžiotojams yra nepažįstami, visai svetimi. Artimiausiais yra pingvinai. Jie dažnai it kareiviai išsirykiuoja ant laivo denio, juos medžiotojai užleidžia banginių aliejum, tuomet apsivelia jų sparnai ir galima pasigauti. Pagaliau pingvinus nuplauja ir paleidžia į pietų šaltuosius plotus.

Organizacija iš 30 Narių Nupirko už $19,000 Salę

TORONTO, Ont. — Nesenai viena ukrainų organizacija Toronte, turinti apie 30 narių, nupirko Foresters salę ant Queen ir Dovercourt kampo, kur paskutiniu laiku mitingą laikė fašistai. Įmokėję $7,000 grynais pinigais, o $12,000 išmokės dalimis.

Ši organizacija palaikanti ryšius su "Hetmano" Skoropadskio vadovaujamu judėjimu. Spėjama, kad šiam skyriui vadovauja Dr. Yarmey, gyvenąs ant Bathurst St.

Kadangi organizacija labai maža, kyla klausimas, kur ji gavo pinigų? Ar nebus gavusi iš tu pačių šaltinių, iš kurių semia visas fašistinis judėjimas?

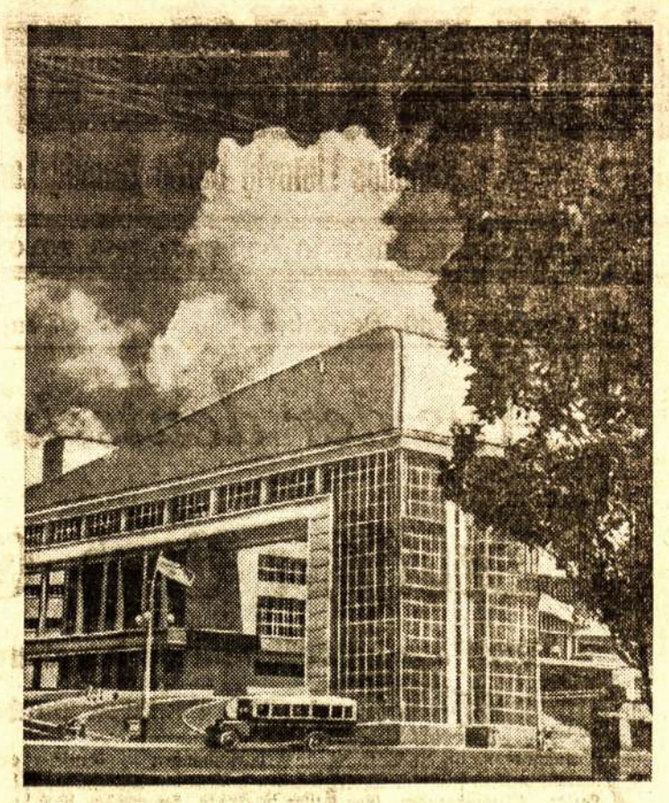

NAUJAS TEATRAS ROSTOVE, S.S.R.S.

Kodel Kvebeko Reakcininkai Įvedė Užrakinimo Įstatymą

MONTREAL. — Kaip žinia, prieš vienuoliką mėnesių, fašistams pritariantis Duplesio vadovaujamas Kvebeko seimelis išleido padlock įstatymą ir praeitą rudenį panaudojo praktikoj, užrakino francūzų progresyvio laikraščio raštinę, keletą svetainių ir padarė dar keletą puolimų ant darbininkų unijų, bei įstaigų.

To įstatymo ramsčiai ir pritarėjai visuomet būbnija, kad padlock įstatymas pavojingas tiktai komunistams, nes jo pagrinde nusakoma, jog jis gali būt panaudotas tik ten, kur skleidžiama komunistinė propaganda. Bet aiškiai nepasako, kur komunistinė propaganda prasideda ir baigiasi, kokios organizacijos komunistinės, o kokios ne. Na, o komunistu apšaukti galima kiekvieną, fašistams nepritariantį asmenį. Tas jau ir praktikuojama, puolant ant organizacijų bei unijų, kurios su komunistais nieko bendro neturi.

Kodel Kvebeko kapitalistų atstovai taip nachališkai perša tą įstatymą, į tai atsako Kvebeko žmonių ekonominės sąlygos. Pačių kapitalistų skiriamam ekonomijai tyrinėti laikraštyje "Semaine Commerciale," 1937 metų sausio 22 dienos laidoje buvo rašyta, kad 80 nuošimčių Kvebeko provincijoj dirbančių darbininkų algos yra žemiau minimumo, reikalingo tinkamai išlaikyti žmogaus sveikatą.

Daktaras Hamel kalbėdamas Kvebeko provincijos atstovų rūmuose nurodė, kad Le Devoir miestelyje, esančiame netoli Kvebeko miesto, darbininkai dirba už 5 ir 8 centus per valandą. Kvebeko valdžia paskelbė vyrams algų skalę, kuri nupuola iki keturių dolerių 80 centų per sąvaitę.

Laikraščiuose tilpo ir Cromp'o, tinkamoms algoms nustatyti tarybos vicepirmininko, pareiškimas, kuris skamba sekamai: "Algos Kvebeko provincijoj ant tiek yra žemos, kurias daugelyje atsitikimų negalima priskaityti prie algų. Algų klausime, Kvebeko provincija yra blogiausia visoj dominijoj."

Del nepakankamo ekonominio gyvenimo gaunasi ir liūdnos pasekmės. Štai, Margaret Gould, Toronto Daily Star rašytoja, išdėsto, koks kūdikių mirtingumas 1936 m. Kvebeko provincijoje ir kituose Kanados miestuose buvo:

"Three Rivers mieste iš kiekvieno tūkstančio naujagimių mirė 126 nesulaukę vienų metų amžiaus; Hull mieste, 117; St. Hyacinthe mieste, 119; Sorel mieste, 136, ir Montreale 93."

Pirmieji trys miestai daugiausia apgyventi labai mažai apmokamų tekstiliečių. To pasekmėje ir matome pasibaisėtiną mirtingumo vaizdą.

Kas kita yra su Ontarija, kur algos šiek tiek didesnės. Hamiltone, sunkiosios pramonės miestе, iš kiekvieno tūkstančio naujagimių mirė 56, Niagara Falls —50, Guelph—57, Windsore—52, Toronte—59, Winnipege—43,, Vancouveryje—35. O Norvegijoje kiekvienam tūkstančiui naujagimių išeina tiktai po 20 mirimų, nesulaukus vienų metų amžiaus.

Louisville mieste, kur pernai tekstilės darbininkai streikavo, Stevens komisija pati skelbė, kad surado daugelį moterų dirbančių po 55 valandas už puspenkto dolerio algos, o vyrus tas pačias valandas dirbančius už 6.70.

Šie žmonės nerimsta del sunkaus gyvenimo, tai kad juos sulaikius nuo to, Kvebeko kapitalistai išleido užrakinimo įstatymą.

Tad padlock įstatymas yra atsuktas ne tik prieš komunistus, kaipo pirmaeilius kovotojus prieš skurdą, bet ir prieš tuos tūkstančius dirbančių ilgiausias valandas už mažą atlyginimą, bet manančius apie pagerinimą nežmoniškų sąlygų.

D.

Minint Dvidešimtuosius Nepriklausomybės Metus

Per ištisus šimtmečius lietuvių tauta kovojo del savo nepriklausomybės, del šviesesnės ateities. Šimtai ir tūkstančiai geriausių lietuvių buvo kankinama caro kalėjimuose, Sibiro katorgose, ištremime. Kiek rykštėmis nuplaktų, nagaikomis užkapotų del lietuviško žodžio, rašto ar net maldaknygės. Bet joks teroras, jokios bausmės nesulaikė mūsų tautos veržimosi į laisvę. Areštuotųjų, pasmerktųjų ir nužudytųjų vieton stodavo šimtai naujų. Tautos pasiliuosavimo upė veržėsi galinga srove. Lietuva, drauge su kitomis tautomis, išsikovojo sau nepriklausomybę.

Kuo galima pasidžiaugti minint 20-tą Lietuvos nepriklausomybės sukaktį? Jau vienuolikti metai, kaip fašistai savo kruvina letena pamynė visą, ką lietuvių tauta per ilgus šimtmečius kruvinomis kančiomis išsikovojo. Sutrypta laisvė, demokratija, liaudies teisės. Uždarytos visos partijos, organizacijos, spauda. Mokslo įstaigose, kultūroje ir švietime viešpatauja kazarmių režimas. Ne tik caro pastatytieji kalėjimai perpildyti, bet pristatyta ir naujų, kurie taip pat jau kupini politinių kalinių. Ruošiamasi dar naujus statyti. Toje savo tautiečių krauju atpirktoje žemėje fašistai įkūrė "Sibirus"—vos spėjo uždaryti Varnių stovyklą, kai jau Žemaitijos akmenynuose įsteigė priverstino darbo stovyklą, kuri per trumpą laiką spėjo pavirsti tikra liaudies pabaisa. Bet lietuviški fašistai toli pralenkė rusų carą ir net Hitlerį—jie ne tik baudžia kalėjiman, ištremimu, bet ir apiplėšia nubaustuosius po 3 litus už iškalėtą parą. Ši trijų litų sistemą virto tikra tautos rykšte. Štai kaip fašistai išniekina garbingą, laisvę mylinčią tautą.

Kuo fašistai paminėjo šią 20 metų Nepriklausomybės sukaktį? Gi nauja teroro banga ir išdavikų amnestavimu. Demokratinės konstitucijos vieton fašistai pakišo savąją fašistinę konstituciją, kuri panaikina bet kokį liaudies valios pareiškimą, kuri įstatymu užtvirtina visokį fašistų sauvaliavimą. O kas gi tie fašistų amnestuotieji? Mūsų liaudis dar nespėjo užmiršti vokiečių okupacijos baisumų, lygiai nepamiršta pavojaus, kuris gręsė ir tebegręsia ir šiandien iš hitlerinės Vokietijos pusės. Taip pat niekas nepamiršo Klaipėdos hitlerininko Saso, Neumano, Roppo ir kitų ruošto Lietuvos nepriklausomybės pardavimo. Visi puikiai atsimena, kad Voldemaras ėjo tokiu pat su Berlynu susitarimo keliu. Ir štai 20 metų mūsų nepriklausomybės sukaktuvių dieną fašistai amnestuoja šiuos tikruosius tautos išdavikus. Tai tikras pasityčiojimas iš pačios mūsų nepriklausomybės, paniekinimas visų ilgametėje kovoje įsigytų tradicijų. Pilni kalėjimai tikrų mūsų tautos teisių gynėjų, jie ten žiauriausiai kankinami, o amnestuojami tautos išdavikai

Fašistai apsirinka manydami, kad teroru, išdavikų globojimu ir laisvės kankinimu jiems pasiseks užgniaužti tautos balsą. Ne! Tauta, gimusi laisva, garbingai kovojusi, savo nepriklausomybės iškovojusi, nepraras savo taurių tradicijų, nenusigąs fašistinio teroro.

(Iš "Į Pagalbą")

Reikalauja, Kad Nuimtų Nuo Ispanijos Embargo

NEW YORK.—Praeitą ketvirtadienio vakare į Madison Square Garden'ą susirinko virš 20,000 newjorkiečių ir reikalavo nuimti nuo Ispanijos valdžios embargo.

Šiame susirinkime su didžiausiu entuziazmu buvo priimta Ispanijos delegacija, susidedanti iš Bergamin, Sender, Preteceille ir Meana. Tarp kitų kalbėtojų, buvo vyskupas McConell ir daktaras Walter, Hardwardo universiteto profesorius, kuris kadaise mokino ir dabartinį Ispanijos ministerį pirmininką Negriną. O pats Negrinas telefonu atsišaukė į Amerikos žmones, kad suteiktų Ispanijai pagelbą. Negrino kalba, perduota per garsiakalbius, buvo girdima visoj arenoj.

Virš Milijono Kanadiečių Gauna Mizerną Pašalpą

OTTAWA.—Darbo ministerio Rogers pranešimu, dabartiniu laiku visoj Kanadoj vienas milijonas ir 38 tūkstančiai žmonių gyvena iš pašalpos.

Daugiausiai asmenų gauna pašalpą del nedarbo priežasties. Tokių, su globojamaisiais, iš pašalpų gyvena 632,000. Antrą šelpiamųjų armiją sudaro negalinti iš žemdirbystės išgyventi farmeriai. Šelpiamų farmerių yra 406,000.

Apie 86 nuošimčiai šelpiamų farmerių, arba 350,000, gyvena kadaise buvusiam Kanados kviečių aruode, Saskačevano provincijoj, kur šelpiamųjų skaičius kasmet didėja.

Be to, raporte nurodoma, kad Ontarijos ir Kvebeko provincijose šelpiamų farmerių skaičius taipgi didėja.

Komunistų Susirinkimui Atsiuntė Įvyniotą Kulką

YORK TOWNSHIP, Ont. — York Township komunistų komiteto susirinkimui įpusėjus, kažkas pabeldė duris. Draugui Humphriui išėjus laukan prie durų nieko nebuvo, tik girdėjosi bėgančio žmogaus trepsėjimas. Apsidairius aplink buvo pastebėtas vokas, kuriame buvo rasta 303 kalibro kulka ir raštelis su sekančiu grumojimu:

"York Township komunistų nepageidauja — šis jūsų mitingas paskutinis."

Kadangi ant popergalio buvo primazota svastika, spėjama, kad tai vietinių fašistų darbas.

Kas del kulkos, tai ji tos pačios rūšies, kaip ir milicijos naudojamos. Įtarimas puola ant kariškių. Ypatingai dar delto, kad fašistų mitinge dalyvavo keli seržentai kariškoj uniformoj.

QUEBEC, Birželio 11.—Kvebeko Liberalų Partijos konvencija pasisakė už suteikimą balsavimo teisių moterims. Laike provincialės valdžios r i n k i m ų jie šį klausimą statys į savo platformą.

Darbininko Akim Žiūrint

Lietuvos tautininkų vadai savo kailius apdraudžia su konstitucija. Jų iškepta konstitucija remiantis, prezidentas bus neatsakomingas nei už tai, ką jis, naudodamasis neribotomis teisėmis, padarys.

Tačiau konstitucija, juo labiau jų pačių kepta, jų neišgelbės. Kai liaudis valdžią apims į savo rankas, patrauks atsakomybėn visus kaltininkus.

* * * *

Kitas dalykas, kuris įvestas taipgi tik Lietuvoj, tai plėšimas po 3 litus už kiekvieną kalėjime išsėdėtą parą.

Akiplėšiškesnių fašistų, turbūt, nėra visam pasauly, kas liečia šitą klausimą.

* * * * *

Fašistų orlaiviai pradėjo smarkiai pulti Anglijos ir Francijos laivus.

Kadangi Anglijos ir Francijos politika visuomet tarnavo fašistams, tai nesuprantama, kodel jie taip daro.

Veikiausiai iš pykčio, kad negali liaudiečių sumušti.

Tą patį daro ir japonai, kai nevyksta lengvai nugalėti kinus.

* * * * *

Japonai Kantoną bombardavo apie porą sąvaičių ir dar gal negalas. Jau apie desėtką tūkstančių užmušė. O kiek sužeidė?

O kiek išmušta kitur, po visą frontą? Ir už ką?—Kad pasotinti nepasotinamus Japonijos imperialistus.

* * * * *

Prieš tokias barbarybes reikia protestuoti. Nepirkti nieko, kas tik gaminta Japonijoj, Italijoj ir Vokietijoj.

* * * * *

Kada policija drausdavo darbininkams daryti susirinkimus ne tik parkuose, bet ir salėse, Toronto Evening Telegram policiją teisindavo, nors dažnai policija ne vienam galvą perskeldavo.

O kai visuomenė pradėjo reikalauti, kad Toronto miestas atsisakytų leisti fašistams laikyti savo konvenciją, Telegram pravirko gailiomis ašaromis.

Girdi, būtų nedemokratiška.

* * * * *

Įvykiai, rodanti fašizmo veiklą Ispanijoj, Austrijoj ir kitur, rodo, kad leist fašistams naudotis demokratinėmis teisėmis reiškia išniekinimą pačios demokratijos ir civilizacijos.

Su tokiais plėšikais gražiuoju elgiantis galima iškasti duobę ne tik demokratijai, bet ir civilizacijai.

* * * * *

Mes dažnai manome, kad mus valdo tie, kuriuos išrenkame. Tačiau tokia mintis dažnai būna klaidinga.

Štai, betyrinėjant Hydro Komisijos veiklą, Arturas Robakas iškėlė aikštėn, kad jis Hepburno buvo išmestas iš kabineto Globe and Mail savininkui liepiant.

* * * * *

Tokie politikieriai, kaip Hepburnas ir Duplesis, savo galva nesinaudoja. Jie pildo milionierių reikalus.

Jei jie to nedarytų, jie negautų paramos. Milionierių doleriai juos greitai išvytų.

Tik pažangūs atstovai neparsiduoda. Užtai prieš jų išrinkimą buržuazija veda griežtą kovą.

* * * * *

Saskačevano provincijoj rinkimus laimėjo ta pati reakcinių liberalų gvardija.

Pažangesnės partijos, kaip C.C.F., Social Credit, pralaimėjo todel, kad buvo susiskaldę. Tą pripažįsta net patys C.C.F. vadai.

* * * * *

Kas įdomu, tai kad ir šiais metais konservativai nelaimėjo nei vienos vietos, kur jie ėjo senu vardu.

Tas parodo, kad torių režimui grįžti Kanadoj progos nėra.

* * * * *

Visa buržuazijos viltis naujam judėjime, kuris formuojasi iš visokių partijų reakcionierių, kaip Hepburnas, Duplesis ir panašių.

* * * * *

Niekas darbininkų taip nenustebino, kaip C.C.F. sąvaitraščio New Commonwealth pareiškimas, kad susirinkimų ir žodžio laisvė turi būti garantuota ir fašistams, kaip ir kitiems.

Atrodo, kad socialistų laikraštį visai užkariavo trockistinė klika.

Jeigu jau leisti fašistams laisvai skleisti nuodingas fašizmo idėjas, tai kamgi skelbti fašizmui kovą?

J. Yla

Lietuvoje

VIETOJ VAINIKO ŠELPĖ PALANGOS PADEGĖLIUS

Kaunas.—Kaip žinia, antroj sąvaitėj gegužės mėnesio Lietuvoj įvyko du labai liūdni įvykiai. Daugelis žmonių tapo sujaudinti Palangos gaisru ir profesoriaus Petro Leono mirčia. Kadangi profesorius Leonas buvo vienu iš pirmųjų už Lietuvos nepriklausomybę veikėjų, aušrininku, vėliau ministeriu, Kultūros redaktoriumi ir laisvamanybės skleidėju, tai beveik nebuvo pažangesnės grupės, kad nebūtų jautusi skolinga prie jo karsto padėti vainiką.

Matydami, kad tų vainikų bus perdaug ir jie nereikalingi, nes Leono lavonas tuojaus buvo sudegintas, Kauno ir Šiaulių pažangesni visuomeninikai vietoj vainikų po kelis desėtkus litų paskyrė Palangos padegėlių šelpimui. Tai gražus pavyzdis, pilnai atžymintis kultūros skleidėjo gyvenimą. Tiktai gaila, kad tokių buvo mažai.

IŠLEIDO 140 NAUJŲ LEITENANTŲ

Kaunas. — Panemunėje esančioj karo mokykloj gegužės 13 dieną į jaunesnio leitenanto laipsnį pakelta 140 kariūnų. Į karininkus priimant įvyko tam tikros ceremonijos: atvyko aukštoji kariuomenės vadovybė ir pats Smetona, kuris neturi karinio mokslo, bet skaitosi karo mokyklos šefu. Jis visiem jauniem leitenantam įteikė po kardą ir įteikdamas pasakojo: "Be reikalo nepakelk. Be garbės nenuleisk."

Dar diena prieš tai visi karininkai buvo priimti į karininkų ramovę, kur priimant generolas Nagius (Nagevičius) parodė karo muziejų, papasakojo kokias pareigas turės nešti toje ramovėje.

Šioji karininkų laida buvo devynioliktoji.

BATSIUVIAI PRAŠO PAKELTI ATLYGINIMĄ

Kaunas.—"Union" bendrovės darbininkai kreipėsi į Kauno miesto darbo inspekciją prašydami pakelti atlyginimą. Jie nurodo, kad tos dirbtuvės savininkas mokėjo, kiek panorėjo, nes nebuvo nustatyta atlyginimo normos. Del tos priežasties batsiuviai turėdavo dirbti po 16-17 valandų per dieną, kad galėtų užsidirbti pragyvenimą. Darbininkai prašo, kad būtų nustatytas ir mokamas toks atlyginimas, iš kurio būtų galima pragyventi.

KAIP ŠKURSTA KAUNO VAIKAI

Kaunas. — Daugelis beturčių kauniečių negali pasiųsti savo vaikų į kaimą, kur jie gautų vasaros poilsį. Vaikai, visą žiemą išvargę mokyklose ir begyvendami daugiausia netinkamuose —drėgnuose, be saulės, blogai vėdinamuose butuose ir menkai besimaitindami, nebeatsigauna ir naujiems žiemos vargams. Iš tokių vaikų negali išaugti sveiki, Lietuvai naudingi žmonės. O tokiais vaikais rūpinasi ne valstybė, bet tam tikros organizacijos. Be kitų organizacijų rūpinasi ir Lietuvos vaikų draugijos Kauno skyrius. Šis skyrius suorganizavo Kauno beturčių vaikams vasaros koloniją. Čia per pusantro mėnesio išbuvo 80 vaikų. Kokie tie vaikai buvo prieš paėmimą į tą koloniją, tai rodo faktas, kad nekurie vaikai per tą pusantro mėnesio paaugo net po pustrečio kilogramo. Kitus 25 vaikus tas pats skyrius už atlyginimą atidavė pas ūkininkus.

Kaune tokių vaikų yra tūkstančiai, bet juos mažai kas prižiūri. Tiesa, Vaiko draugija turi įsteigus keturis vaikų darželius, penkias skaityklas ir vasaros laiku tris vaikų aikšteles. Tačiau tiktai patys mažieji tenai maitinami, o kiti tik patraukiami, kad nesibastytų gatvėnis.

JAU SUREDAGUOTAS SAMDOS ĮSTATYMAS

Kaunas.—Vidaus reikalų ministeris Leonas atsiėmė iš ministerių kabineto samdos įstatymo projektą, kur jis buvo peržiūrėtas ir padaryta kai kurių pakeitimų.

Tas įstatymas daugiausia apima kredito įstaigų, akcinių bendrovių, prekybos įmonių, įvairių kontorų, žemės ūkio rūmų, bankų ir kitus tarnautojus. Įstatymas nusako, kad įmonės ir įstaigos su savo tarnautojais turės daryti samdos sutartis—išduoti darbo knygeles ir savo tarnautojams duoti ne mažiau, kaip dvi sąvaites apmokamų atostogų. Tačiau kur duodama daugiau atostogų, Vidaus reikalų ministeriui įpareiguota leisti tas atostogas vykdyti.

Iš įstatymo šiokią tokią naudą turės tik prekybos įstaigų tarnautojai, kurie iki šiol negaudavo atostogų ir būdavo paleidinėjami iš darbo be jokios kompensacijos. Dabar jeigu jie bus atleidžiami ne del jų kaltės, tai ištarnavę 3 mėnesius galės gauti vienos sąvaitės uždarbį kaipo kompensaciją; ištarnavę 6 mėnesius—2 sąvaičių uždarbį; ištarnavę ligi vienerių metų—4 sąvaičių uždarbį ir už kiekvienus tolimesnius metus po dviejų sąvaičių uždarbį, bet nedaugiau, kaip už šešioliką sąvaičių uždarbį.

Asmeniniams samdos santykiams irgi nustatyta šioks toks pakeitimas. Kiekvienas tarnas, tarnaitė, šoferis, jeigu norės apleisti savo samdytoją, turės apie tai pranešti prieš dvi sąvaites, o jeigu to nepadarys, tai jis bus baudžiamas dviejų sąvaičių uždarbio norma. Kad samdytojas būtų užtikrintas tos pabaudos gavimu, tai jam įstatymas leis pas save turėti dviejų sąvaičių uždarbį.

Taip pat ir samdytojas apie tarnautojo atleidimą turės pranešti prieš dvi sąvaites, o jei to nepadarys irgi bus "baudžiamas"—turės tarnautojui sumokėti kompensaciją dviejų sąvaičių uždarbio didumo. Tačiau, kaip darbininkas tą "pabaudą" nuo samdytojo atsiims, tas įstatymas nenurodo. Suprantama, bent kas pasakys per teismą, bet samdytojui nereikės teismo, jis visuomet turės darbininko dvi sąvaites uždarbio, o darbininkas neturės jokios garantijos.

IŠ KAIMŲ SKIRSTOSI Į VIENSĖDŽIUS

Alytus. — Šią vasarą Alytaus apskrityje į viensėdžius išskirstyti numatyta apie 6,000 hektarų žemės. Skirstymo darbus dirbs 10—12 matininkų.

Alovės, Daugų, Merkinės ir Varėnos valsčiuose žemės tvarkymo darbai jau pradėti.

PAMINĖJO KRIKŠČIONIJOS ĮSISTEIGIMO SUKAKTUVES

Kaunas.—Jau suėjo 550 metų nuo to momento, kai didieji Lietuvos kunigaikščiai Jogaila ir Vytautas ėmė kriščionizuoti Lietuvą. Ta proga šiemet per sekmines bemaž visoje Lietuvoje, o gegužės 22 dieną Vilkaviškyje ir gegužės 29 dieną Kaune buvo paminėta šita sukaktis. Katalikų veikimo centras išleido aplinkraštį į "Lietuvos katalikų visuomenę," kuriame apgailestauja, kad labai vėlai Lietuvoje įsigalėjo krikščionybė. Taip pat nurodo, kad ir vėl atėjęs laikas susirūpinti krikščionybe ir katalikybe.

Kaip žinia, tas Lietuvos apkrikštijimas į Lietuvą atidarė lenkams duris ir taip susiaurino Lietuvą, kad lietuviai dabar turi pamiršti apie Vilnių. O kunigai, paminėdami Lietuvai liūdnas sukaktuves, reikalauja krikščionybės stiprinimo.

"ŠVENTIEJI ROBOTAI"

Seredžius.—Lietuvos spaudoje dažnai rašoma, kad amerikiečiai išradinėja robotus arba dirbtinus žmones, sugebančius saugoti bankus, rūkyti papirosus ir atlikti kitus dalykus, tačiau paskutiniu metu ir šventoje Lietuvoje tokių robotų atsirado. Bet Lietuvoje atsiradusieji robotai ne bankus saugoja, bet daugiau taikomi išvilioti iš "žmonių bankų" pinigus. Per vienas šventes Seredžiaus bažnyčioje tokių robotų buvo visas teatrėlis. Prie margai aprėdytų figūrų ir statūlų stovėjo po aukų dėžutę, kurios su tam tikrais mechanizmais buvo sujungtos su statulėlėmis. Kas įmeta į dėžutę 10 centų monetą, šventoji statula palenkia galvą vieną kartą, o kas sunkesnio svorio monetą, tam "šventasis robotas" atseit ačiuodamas lingavo daugiau kartų.

NELAIMINGAS ĮVYKIS

Rokiškis. — Gegužės 10 dieną Bagdoniškio dvaro, kuris priklauso profesoriui Remeriui, ūkvedys Pumpulas išvyko į Alizavą ir Obelius pirkti avižų. Kitą rytą vienkiemio gyventojai ant vieškelio pastebėjo apvirtusį ir tarp vadelių susisukusį arklį. Iš lentelės sužinojo, kam vežimas priklauso. Apie tai buvo pranešta dvaro tarnams ir pradėta ieškoti ūkvedžio. Ūkvedys buvo rastas negyvas, sužalota galva. Prie jo rasta limonado bonka, kuri buvo pradėta atkimšti. Nelaimingasis, matyt, norėjo troškulį numalšinti. Spėjama, kad Pumpulas galėjęs būti truputį įsigėręs, tai pasibaidęs arklys jį išmetė iš vežimo ir užmušė. Pumpulas vietos gyventojams buvęs geras žmogus. Jis buvo evangelikų tikėjimo, tai palaidotas Obelių vokiečių kapinėse.

NUBAUDĖ ŽIAURIĄ MOTINĄ

Utena. — Skiemonių valsčiaus gyventoja, Elena Jakštonienė, nesugyveno su savo vyru, tad neščia tapo nuo kito vyro. Gimus sūnui, jos vyras sūnaus savu nepripažino. Tuomet Jakštonienė 4 dieną sūnų nužudė šaukšteliu karbolio rūgšties.

Už šią žmogžudystę žiaurioji motina nubausta pusantrų metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

TURGAUS KAINOS BIRŽUOSE

Biržai. — Gegužės 16 dieną Biržuose buvo nepaprastai didelis turgus. Prasidėjus sėjai, gerokai pabrango vasariniai javai. Mat, daugelis ūkininkų turi pirkti sėklą. Tuo tarpu žieminiai javai turi pastovią kainą: už kviečių centnerį moka 14 litų, o už rugių centnerį—9 litus. Iš vasarinių javų buvo brangiausi kviečiukai—16-17 litų centneriui; miežiai pusdevinto lito ir kiti javai maždaug ta pačia kaina.

SUDEGĖ AGRANOMO VIENOŽINSKIO DVARAS

Rokiškis.—Gegužės mėn. iš 12 į 13 naktį, Panemunėlio valsčiuj, Bagvilių dvare kilo gaisras: sudegė dvaro rūmai, daržinė ir klojimas. Gaisras kilo iš mėsos rūkyklos. Tas dvaras priklausė agranomui Vienožinskiui.

DOVANOJO BAUSMES NEKURIEMS HITLERININKAMS IR SUVALKIJOS VALSTIEČIAMS

Kaunas.—Su tautininkų naujosios konstitucijos paskelbimu, Smetona dovanojo bausmes nekuriems Klaipėdos krašto hitlerininkams ir nekuriems suvalkiečiams, prasižengusiems laike garsiojo 1935 metų suvalkiečių streiko. Bausmės dovanotos šiems klaipėdiškiams: Valteriui Priesui, Evaldui Boliui, Emiliui Liepai, Heinrichui Vanagaičiui, Johanui Valatui ir Ernstui Valatui. Trys pirmieji už jiems nepatikimų žudymą buvo nuteisti mirties bausmėmis. Paskui mirties bausmė pakeista sunkiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos, o dabar visai dovanota.

Be to, dovanotos likusios kalėti bausmės. Botyriui, Valinskui, Boliui, Juodžbaliui, Jurgiui Čėsnai, Petrui ir Juozui Sarpaliams, Pranui Eidukaičiui ir Petrui Sakalauskui, nubaustiems už 1935 metų Suvalkijos įvykius.

SENOVĖS IŠKASENOS

Nelson Glueck, direktorius amerikoniškos mokyklos tyrinėjimui senavės liekanų Jeruzalime, atkasė miesto liekanas netoli karaliaus Salomono uosto Tell el-Kheleifehe. Šis senas radinys, esąs už pusės mylios nuo jūros, skaitomas labai svarbiu.

K. Kilikevičius

Pirmas Mano Maršrūtas Po Kanados Lietuvių Kolonijas

(Tąsa)

Winnipego ir St. Boniface Lietuvių Organizacijos

Kadangi draugai-ės winnipegiečiai ir santbonifasiečiai bemaž visuose darbininkų judėjimo vedamuose vajuose išeina pirmieji, tai pravartu supažindinti su jų klasiniais ginklais-organizacijomis.

Skaitlingiausia organizacija yra **Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 7-ta kuopa** su apie 85 nariais. Ši organizacija paskutiniais metais žymiai išaugusi nariais. Ji džiaugiasi dviejų gyvavusių pašalpinių draugijų susivienijimu ir panaikinimu tų nelaimingų kivirčių tarpe dviejų organizacijų, kas kenkdavo pašalpinių organizacijų augimui nariais ir tvirtėjimu ekonominiai. Kuopos veikimas vedamas pavyzdingai. Kuopos iždas ekonominiai tvirtas, berods turi virš $200.

Antra skaitlingumu organizacija yra **ALDLD 217 kuopa.** Ji turi apie 75 narius. Savo veikimu stovi pavyzdžiu daugeliui ALDLD kuopų netik Kanadoj, bet ir U.S.A. Nors daugelis kuopos narių gyvena provincijose, dirba miškuose ir kasyklose, bet savo organizacinius uždavinius pavyzdingai atlieka.

Trečia organizacija yra **Kanados Komunistų Partijos Winnipego Lietuvių Frakcija.** Ji turi 18 narių. Šios organizacijos nariai-ės, nors dar ne visi labai tvirto politinio išsilavinimo, bet idėjiniai ir organizaciniai nepalaužiami. Organizacinis vieningumas pavyzdingas. Savikritika gerai pastatyta ir dar gerinama.

Ketvirta organizacija yra **Winnipego-St. Boniface Moterų Darbininkių Organizacija.** Ji turi apie 10-12 narių, bet savo darbštumu nepasiduoda aplenkti nė vienai, kad ir stambiai organizacijai. Ši organizacija rūpinasi vaikučių auklėjimu ir bendrais moterų organizaciniais ir visuomeniniais reikalais.

Bendram antifašistiniam Winnipego ir St. Boniface lietuvių veikimui vadovauja iš visų organizacijų ir neorganizuotų lietuvių antifašistų suorganizuotas **Bendro Fronto Komitetas.** Jis atlieka didelius antifašistinius darbus tarpe šios kolonijos lietuvių.

Kada taip šios kolonijos lietuvių judėjimas pastatytas, tai Navogrockis, nepakęsdamas antifašistinio lietuvių veikimo, desperatiškai pats save kryžiavoja ant "Engelisto" kryžiaus, nes jo išrasti ir užpatentuoti "Naujienose" šmeižtai neduoda jam ramumo ir jo pageidautų vaisių. Jis pats mato, kad likęs vienas ir dar skebas prieš antifašistinį veikimą.

Netikėtas Manęs Pagerbimas

Draugai-ės winnipegiečiai ir santbonifasiečiai, per virš tris sąvaites mano buvimo Winnipege atžymėtinai pavyzdingai rūpinosi pasinaudoti ir naudojosi maršrūtu. Tarp tokių nuoširdžių, rūpestingų ir draugiškų žmonių gyvenant nė nejutau, kaip prabėgo trys sąvaitės. Tik tiek pasijutau, kad tos trys sąvaites man davė daug naudingų patyrimų ir akstinamosios jėgos daugiau ir energingiau darbuotis darbininkų klasės organizaciniame darbe.

Štai jau ir paskutinė maršrūto diena, balandžio 28-ji, Winnipege. Gražus pavasariškas popietis. Draugai-ės būriais renkasi į lenkų darbininkų salę, į paskutinę politinių kursų pamoką. Kaip bematai ir pilna darbininkų mokyklos salė. Drg. Šniečkus pamokos pirmininkas. Jis perstato vieną draugą kalbėti temoj "Bedarbė ir jos priežastys." Draugas kalba pusėtinai nuosekliai. Baigus kalbėti, klausimai, diskusijos, kalbėtojo ir kursų vedėjo išvados. Kursų pamokos valanda išsemta. Čia pirmininkas kviečia antrą kalbėti temoje: "Organizacijos narių autoriteto išlaikymas." Vėl kalba, klausimai, diskusijos, išvados ir pagaliau mano žodis kursų užbaigimo klausimu. Nejauku kalbėti, kaip ir atsisveikinimo kalba, bet susikoncentruoju ir kellu tuos klausimus, iš kurių išsėmėm pamokas ir kurie dar liekasi išrišti vietos draugams-ėms. Baigus kalbėti pamokos pirmininkas taria keletą turiningų ir įspūdingų žodžių ir organizuotu būdu visi susirinkusieji išreiškia man padėką už duotą jiems politinę ir organizacinę talką. Visi geriausioj nuotaikoj išsiskirstome.

Jau vakaras. Aš tvarkausi kelionei. Užėjęs draugas A. Samulionis duoda "komandą" žygiavimui į Maršrūto Komiteto vadovybėje suruoštą parengimą-išleistuves. Nuvykstame.

Salėje randame gražų būrį draugų-ių ir dar vis daugėjantį jų skaičių. Moterų organizacijos narės šeimininkių uniformose mitriai sukasi apie stalus bepuošdamos juos užkandžiais ir šiltais gėrimais. Kaip bematant ir viskas priruošta. Susirinkusieji sukviečiami prie stalų, vaišinami. Tuo tarpu lėtai išstoja parengimo pirmininkas drg. P. Puras. Jis skardžiu balsu atkreipia besivaišinančių atydą. Savo trumpoje, nuoseklioje ir turiningoje kalboje apibudina parengimo uždavinius ir pakviečia drg. K. Ginkų, kaipo ALDLD 217 kp. kūrėją ir vietinio bei apylinkės lietuvių judėjimo seniausią mūsų revoliucinio veikimo veteraną. Jis savo brandžioje kalboje gražiai perstatė kiek sunkumų turėjo pergyventi, kad ligi šio laipsnio lietuvių judėjimą pastatyti, taipgi dėkojo mūsų laikraščiui Liaudies Balsui ir Kanados Veikiančiam Komitetui už pastangas suruošti šį maršrūtą. Kalba sutikta ilgais aplodismentais.

Vėliau kviesti kalbėtojai nuo S.D.K.L.S.P.D. 7 kp. drg. M. Vidrukas; Bendro Fronto Komiteto—drg. J. Paliliūnas; K. K. P. Winnipego Lietuvių Frakcijos—drg. P. Gutauskas ir W. ir St. B. Moterų Organizacijos—drg. Samulaitienė. Visi kalbėtojai ir kalbėtoja reiškė padėką ir atsisveikinimo žodį man ir perdavė uždavinius, kad aš perduočiau linkėjimus nuo dd. winnipegiečių ir santbonifasiečių kitų kolonijų lietuviams ir atskiriems veikėjams, bei išreikščiau padėką komitetams, kurie rūpinosi suruošimu šio maršrūto.

Drg. Samulaitienei baigiant jos turiningą ir agitacinę kalbą prie jos priėjo Winnipego ir apylinkės lietuvių mylima, seniausia amžiumi ir viena iš energingiausių veikėjų drg. A. Ginkienė. Ji kalbėtojai perdavė didelį gražų ryšulį. Tuo momentu kalbėtoja perstato, kad tai man draugai-ės winnipegiečiai ir santbonifasiečiai reiksdami nuoširdumą ir padėką įteikia dovaną. Priimu. Publikai pageidaujant atidarome ryšulį. Čia pirmiausia iškeliame gražiai paruoštą raudoną šilko kukardą su antifašistiniu ženklu ir apie aštuoniasdešimčia vietos draugų-ių atspausdintomis pavardėmis. Tai dovanos teikėjų kolektyvas. Vėliau išimame gražų odinį portfelį ir pagaliau plunksną-paišelį, setą, su įrašyta mano pavarde. Dovanos vertingos ne vien tuomi, kad gauta nuo skaitlingo kolektyvo ir ne nuo asmeninių draugų, bet nuo idėjinių ir kaipo idėjiniam draugui, taipgi dovanotų daiktų ekonominis vertingumas yra nesitikėtai aukštas.

(Bus daugiau)

TORONTO, Ont., Birželio 13. —Šiandien čia prasidėjo American Newspapermen Guild (C.I.O.) atstovų konvencija. Dalyvauja 150 atstovų iš Kanados ir Suvienytų Valstijų. A.N.G. turi 20,000 narių.

— "Italija už taiką."

Vanda Vasilevska — Vertė Petras

PAVERGTA ŽEMĖ

Ši apysakaitė yra ištrauka iš Vandos Vasilevskos knygos, kuri ką tik nesenai išėjo iš spaudos Varšuvoj. Autorė savo knygoje aiškiais bruožais supažindina skaitytojus su dabartiniu lenkiško valstiečio gyvenimu.—**Vertėjas.**

* * * * *

. . . Vasarą prinoko uogos, ir krūmai atrodė raudoni, — taip daug buvo aviečių. Uogos buvo didelės, saldžios, kvėpiančios mišku. Kada valstiečiai važiavo į jomarką, bobos nulipo nuo vežimų, kad pasirinkti biskutį uogų. Jos atsargiai apsidairė aplinkui. Šis miškas ir uogos priklausė ponui, bet niekam dvare neatėjo į galvą čionais ateiti. Pas juos sode buvo užtektinai aviečių ir kitokių uogų.

Rinkti uogas miške buvo griežtai uždrausta. Visur slankiojo miško sargai: Stanekas, Tvardziokas ir kiti. Sergėjo ne tiktai medžius, bet ir kiekvieną uogą.

Juk uogos priklausė ponui . . .

Miško sargai parduodavo leidimus rinkti uogas. Už du zlotu išduodavo tam tikrą kortelę. Bet tas, kuris buvo tokioj padėtyj, kad lengvai galėjo užsimokėti du zlotu, tas visai nesiinteresavo grafo Ostrženskio uogomis.

Senąjį Matusą amžinai graužė, rugojo. Kiekvieną dieną jo žmona kitaip jo nevadindavo, kaip tik sena kempine. Jis ganė gyvulius, kasė bulves, supo vaiką,—o vistiek ji skaitė, kad jis valgo duoną už dyką ir tiek. Nebuvo nei vieno grašio nusipirkimui machorkai. Jis girdėjo, kad ponia mokytoja iš Bučino perka uogas, jeigu kas pas ją atneša. Penkiolika grašių už puodynę.

Iki Bučino yra gerų dešimts kilometrų, bet pas senį Matusą dar geros kojos. Kada Matusas pamatė, kad avietės pradėjo prinokti, jis niekaip negalėjo išsilaikyti.

Tyliai nuslinko į mišką. Paskui jį bėgo kudlotas šuo Filius. Jis pirmiau buvo benamis, paskiau prisirišo prie senio. Kur Matusa, ten ir Filius. Ir jo draugystėje Matusui buvo linksmiau.

—Matai, Filiusai, kokias puikias uogas prisiuntė mums ponas Jezus. Prisirinkim pačių gerųjų pilną puodynę. Kuomet pritems, nuduosim iki Bučinos. Ponia mokytoja duos penkiolika grašių, nusipirksim machorkos. Visą ketvirtį. Girdi!

—Visą ketvirtį. Avietės auga sau taip, kaip niekur nieko. O mes prisirinksim ir bus machorkos.

Pasuko į tankų eglyną. Čionais buvo tamsu ir šviesioje dienoje. Padengtas žemės paviršius skujomis tyliai šlamėjo po kojomis. Senis prisilenkė: šakos skaudžiai draskė jo veidą.

—Tyliau, tyliau, šuneli! Kad tik čionais velnias neatneštų to medsargio! . .

Šuo tykiai suurzgė. Matusas prilaikė jį, apkabinęs jo kaklą. Stovėjo ir atydžiai klausėsi. Kur tai girdėjosi balsas. Ten renka uogas?

Atsargiai ėjo toliau. Eglynas užsibaigė. Matusas sustojo. Stovėjo ir žiūrėjo į priešakį.

Beabejonės, tas yra Stanekas. Ant jo pečių dvivamzdis šautuvas. Jis ką tai rėkė ant priešakyje jo stovinčios moters. Matusas ją pažino.

—Matai, šunelį? Stolero Agota su kūdikiu atėjo uogauti.

Moteris griaudžiai verkė, šluostydama ašaras su kvietkuoto žiursto kraštu. Mergaitė nusigandusi laikėsi įsikabinusi į motinos sijoną.

Stanekas pakėlė molinį ąsotį. Raudona srove ant žolės pasipylė uogos. Jis purtė ąsotį, pakol persitikrino, kad ant dugno neliko nei vienos uogos.

—Matai, šuneli, matai, — šnabždėjo senas Matusas.

Dideli Staneko batai mindžiojo raudoną salelę uogų. Jis uogas sutrypė visas iki vienai. Atidavė ąsotį verkiančiai moteriai. Svyruodama, ji nuėjo linkui Kalino. Saulės spinduliai, prasiveržę pro medžių viršūnes, žaidė ant ašaroto jos veido. Įsikabinusi į sijoną paskui motiną bėgo mergaitė.

—Asočio neatėmė, koks mielaširdingumas,—sumurmėjo senas Matusas.—Palaukim, šuneli, palaukim. Greitai jis nueis. O tada mes prisirinksim uogų. Juk jis amžinai čionais nelindės.

Bet sargas, matomai, nemanė prasišalinti. Jis nuėjo tenai, kur radosi kuodaugiausiai žemuogių. Matusas jautė, kad jis stovi ten už krūmų ir laukia. Diena graži, uogų aibės. Gal būt kas nors vėl čionais pasirodys?

Mėlyni dūmeliai pakilo virš riešutų krūmų. Senas Matusas nervingai sujudėjo.

—Matai, šuneli? Rūko. O juk tam kalės vaikui negalima čionais rūkyti! Griežtai uždrausta! O visvien rūko. Ir niekas jam to neuždraus. Jis čionais ponas, šuneli, o ne mes! Jeigu jis rūko, reiškia, ilgam laikui prisirengęs čionais būti. O tenais namuose Agnieška nerimauja, kad mes taip ilgai nesugrįžtame. Eisim, ką? O gal būt, pažiūrėsim, kas dedasi ant kalnelio, prie ežero? Gal būt, tenais braškės pasirodė? Toks puikus ir giedras oras . . .

Aplink—pušys, ąžuolai. Galingi, nepajudinami. Staigiai pasigirdo kleno tai žingsniai. Šuo pakėlė galvą. Matusas liko vietoj, kaip įkastas stulpas.

Tiesiog prieš jį stovėjo Tvardziokas su šautuvu rankose.

—Ko tu čionais vazojies?

Senis, greitai prisiminęs, kad puodynė pakišta po ilga sermėga ir sargas negalės jos pastebėti, nurimo.

—Einu pas Radziukus.

—Pas Radziukus? Ko tau pas juos reikalinga? Kokius turi tu tenais dalykus? O kam šuo? Nušausiu šunį—ir tiek!

—Šuo pats paskui mane atsekė. Jis zuikių nelies, dar jaunas, kvailas.

—Žinau aš tokiuos! Pas Radziukus. O kurių velnių aplinkui neėjai?

—Ten labai šlapia.

—O čionais užginta.

—Juk aš keliu einu.

—Šis kelias priklauso ponui, nes jis per pono mišką pravestas. Eik sau, eik, bet žiūrėk, kad aš tavęs daugiau nesutikčiau! Žinau aš tokius! . .

Jis stovėjo ant kelio ir sekė tolstantį Matusą. Trumpu žvilgsniu senis patėmyjo, kad braškės dar neprinokę. Nieko nepadarysi—reikia eiti pas Radziukus, nes tas prakeiktas miško sargas iš tolo seka.

Kuomet buvo parceliuojama žemė, Rradziukas gavo patį prasčiausį sklypą. Toli nuo kaimo, toli nuo namų, kitoje ežero pusėje. Jis maitinosi žuvininkyste.

—Kiekvienas nori gyventi, šuneli, kiekvienas nori gyventi,—šnabždėjo senis Matusas.—Ant Radziuko sprando boba ir penki vaikai . . .

Prisiminė, kad namuose pyksta Agnieška. Ir kaip jis nesistengė. Puodynė tuščia, uogų nėra, sargai išauga, kaip iš po žemės.

—Matai, šuneli, viskas čionais pono. Pono miškas ir pono uogos, o taip pat pono ir kelias. Reikalinga grįžti kitu keliu . . . Bus labai bloga, jeigu vėl susidursim su tuo nelabuoju sargu.

Su kitais irgi išėjo labai blogai. Na, pavyzdžiui, kad ir su tuo pačiu Radziuku.

Vieną dieną ėjo per mišką ponas Ostrzenskis. Sykiu su juo—Stanekas. Jie apžiūrinėjo mišką. Staigiai ponas Ostrženskis pastebėjo ant sniego kilpas. Buvo matyti aiškūs žmogaus pėdsakai, kuriais jie sekdami surado daugiau kilpų paslėptų krūmuose. Du zuikiai jau į jas buvo papuolę. Šaltis buvo didelis. Sniegas žvilgėjo, girgždėdamas po kojomis. Ponas Ostrženkis užsispyrė, kad būtinai reikalinga suimti tą, kuris padėjo šias kilpas. Jis už tai turės stoti į teismą.

Didesniam vėjui pakilus, sniegas bėgdamas paviršiu užlygino visus pėdsakus. Zuikiai sušalo į kaulą. Ponas Ostrženskis vaikštinėjo tarpe medžių, mušdamas ranka į ranką. Vakarui besiartinant šaltis ėjo vis didyn.

(Bus daugiau)

BILL CUMMINGS, kurs automobilium padarė 128 mylias per valandą, besirengdamas lenktynėms Indianopoly.

Pranešimai

Windsor, Ont.

Puikus Piknikas

Ruošia Windsoro ALDLD 21 kuopa drauge su Rusų Maksim Gorkio Klūbu.

Piknikas įvyks sekmadienį, birželio (June) 19, Ameys Beech, prie St. Clair ežero.

Programa sudėtinga, įvairi ir žingeidi. Apart kitko, bus įvairių žaislų ir lošimų. Laimėjusieji gaus dovanas. Puikios maudynės. Šokiams grieš gera sudėtinga orkestra.

Bufete galima bus gauti įvairių užkandžių ir gėrimų.

Kurie neturi karų, tuos į pikniką veš trokai. Trokai lauks prie Rusų Maksim Gorkio svetainės, 1220 Drouillard Rd. E. Windsor, nuo 12 val. iki 2 val. po pietų. Kaina už nuvežimą ir parvežimą suaugusiems 20 centų, vaikams 10 centų.

Įžanga į pikniką veltui.

Širdingai kviečiama Windsoro ir Detroito apylinkės visuomenė skaitlingai atsilankyti į šį mūsų pikniką.

Rengimo Komisija

Montreal, Que.

Moterų Susirinkimas

ALDLD 137 kuopos moterų skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 17 dieną, šeštadieny, 8 valandą vakare, posančaliečių svetainėje, 01234 Charlevoix St.

Kviečiame visas nares ir simpatikes atsilankyti, nes turėsime daug svarbių reikalų.

Moterų Komitetas

Šią Vasarą--Aplankyk Lietuvą Skaitlinga Ekskursija

Liepos 1 d. m-s. "Gripsholm"

Antroji šiais metais Švedų Amerikos Linijos ekskursija į Lietuvą išplauks liepos 1 d. tam pačiam lietuviams gerai žinomam motorlaivy "G R I P S-H O L M," kuris nors sykį į metus plaukia į Klaipėdą. Šioji antroji ekskursija vyks per Gothenburgą-Stockholmą iš Švedijos sostinės moderniškuoju garlaiviu "Marieholm" į KLAIPĖDĄ. Šioji ekskursija yra užgirta Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje. Nuo New Yorko iki pat Klaipėdos bus asmeniškai vadovaujama Vlado Mučinsko, Švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjo. Užtikriname kiekvienam ekskursijos dalyviui patogią, greitą ir įdomią kelionę. Vykstant iš vieno uosto į kitą, per Švediją apie 6 valandas laiko, per gražiąją ir Lietuvai draugingą švedų tautą, parvažiuojama gražius gamtos vaizdus, panašius į Lietuvos vaizdus.

Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais. Nereik Švedijos vizos, nėra trukdymų keleiviams į Lietuvą tranzitu per Švediją. Ekskursantai Klaipėdoj bus iškilmingai sutikti atatinkamo komiteto. Linksma ir įdomi kelionė. Šiam išplaukime, išplauks Amerikos lietuviai atletai, dalyvaujanti Pirmoje Lietuvos Tautinėje Olimpijadoje. "Draugo" ekskursija, J. Ambraziejaus. Norį suspėti šiose bile kurioj ekskursijoj neatideliojant kreipkitės į bet kurį autorizuotą agentą užsisakyti laive vietą ir prirengti reikalingus dokumentus.

Iki pasimatymo laive!

Turizmo Rengėjas

Parėmė Ispanijos Kovotojus

WINNIPEG.—Winnipego lietuvių komitetas Ispanijos kovotojams remti gegužės 28 dieną turėjo savo susirinkimą, kuriame nutarė draugams Butrimui, Kisieliui ir Bepirščiui pasiųsti dovanų. Siuntiniai bus sudaryti iš smulkių daiktų, kaip tai muilo, tabako, kojinių ir kitų reikalingų dalykėlių. Kiekvienam siuntiniui sutaisyti paskirta po tris dolerius, kas reiškia, kad tiems trims kovotojams bus pasiųsta už devynis dolerius įvairių daiktelių. Be to, nutarta paskirti dar penki doleriai sušelpimui kitų kovotojų. Jie bus priduoti tarptautiniam Ispanijai remti komitetui.

Šiai paramai paskirti pinigai buvo gauti iš sekamų šaltinių: devyni doleriai liko iš pirmiau suaukuotos sumos ir penkis dolerius pridavė moterų draugija. Tai graži parama Ispanijos kovotojams. Už tai draugėms priklauso didelis ačiū.

Kadangi Ispanijos kovotojų rėmimo fonde mažai beliko pinigų, tai komitetas nutarė pagaminti dar keturias blankas ir parinkti daugiau aukų. Tikimės, kad draugai ir draugės ir ateityje neatsisakys remti priešfašistinius kovotojus ir kiek galėdami parems, kuomet atsikreips aukų rinkėjai.

J. Paliliūnas
Komiteto Narys

TRUMPA MARŠRŪTO KOMITETO APŽVALGA

WINNIPEG. — Kaip jau pirmiau buvo rašyta, ALDLD nacionalis organizatorius draugas K. Kilikevičius į Winnipegą atvyko kovo 15 dieną, bet ant rytojaus išvyko į vakarines kolonijas. Balandžio 7 dieną ir vėl sugrįžo į Winnipegą. Šį kartą išbuvo iki balandžio 29 dienai

Maršrūto komitetas praneša, kar per tą laikotarpį buvo sušaukti net 23 susirinkimai, kuriuose organizatorius davė tiek pat prakalbų, bei paskaitų, apimančių įvairius klausimus. Kalbėjo kiekvienai organizacijai atskirai, kaip tai: Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijai, Winnipego Lietuvių Bendro Fronto Lietuvos Liaudžiai Ginti Komitetui, ALDLD 217 kuopai, moterų skyriui, komunistų frakcijai ir ALDLD trečio rajono konferencijai. Kiti susirinkimai atsibuvo politinių bei ekonominių klausimų reikalu. Visi susirinkimai buvo skaitlingi ir įspūdingi, kuriuose Winnipego lietuviai įgijo gerų pamokinančių pavyzdžių. Dabar teliko tas pamokas tik gyveniman vykdyti, kad jos neišnyktų iš mūsų atminties.

Laike organizatoriaus lankymosi buvo keliamas organizaciniams reikalams fondas, į kurį surinkta $59.41. Visų susirinkimų įvykdymui išleista $26.65, tad bendram, visos Kanados organizaciniam fondui liko $32.76, kurie priskirti prie winnipegiečių kvotos.

Organizatoriaus išleidimui buvo surenktas parengimas, kuris praėjo labai vykusiai. Laike draugiškos vakarienės buvo pasakytos atsisveikinimo kalbos. Pritaikintas atsisveikinimo kalbas pasakė draugai K. Ginkus, J. Paliliūnas, P. Gutauskas ir draugė Simolaitienė, o draugas P. Puras atsišaukė į susirinkusius paremti organizacinį fondą. To pasekmėje buvo sukelta $34.46. Tai ženklas, kad winnipegiečiai įvertina organizacinio fondo reikalą.

Toliaus, maršrūto komiteto sumanymu, daug pasidarbavusiam draugui K. Kilikevičiui buvo nupirkta ir įteikta "dovana" (portfelis, fontaninė plunksna ir paišelis), kaipo atsiminimo ženklas, priminti Winnipego ir St. Boniface lietuvius. Po to, draugas K. Kilikevičius tarė padėkos žodį ir apibudino organizacinių darbų reikšmę. O ant rytojaus apleido Winnipegą.

Maršrūto komiteto vardu, organizatoriui tariu padėkos žodį už pasidarbavimą ir už visus mums suteiktus įspūdžius. Taipgi dėkoju visiems dalyvavusiems visuose susirinkimuose, parėmusiems organizacinį fondą ir visiems įvairiai pasidarbavusiems.

J. Paliliūnas

FAŠISTŲ VADAS SUSIKIRTO SU MIESTO MAJORU DAY

TORONTO, Ont. — Kadangi Toronto miesto majoras Ralph Day išreiškė opoziciją fašistų mitingavimui Massey salėj, Ontarijos fašistų vadas Farr pagrumojo majorui išleidimu 50,000 atsišaukimų, atsuktų prieš majorą.

Majoras, tam fašistų vadui atsakydamas, pažymėjo, kad jis išleis 100,000 atsišaukimų, atsuktų prieš fašizmą.

Hitlerio Agentas KONRAD HEINLEIN, Hitlerio agentas Čekoslovakijoj, nutrauktas jam kalbant Pragoj.

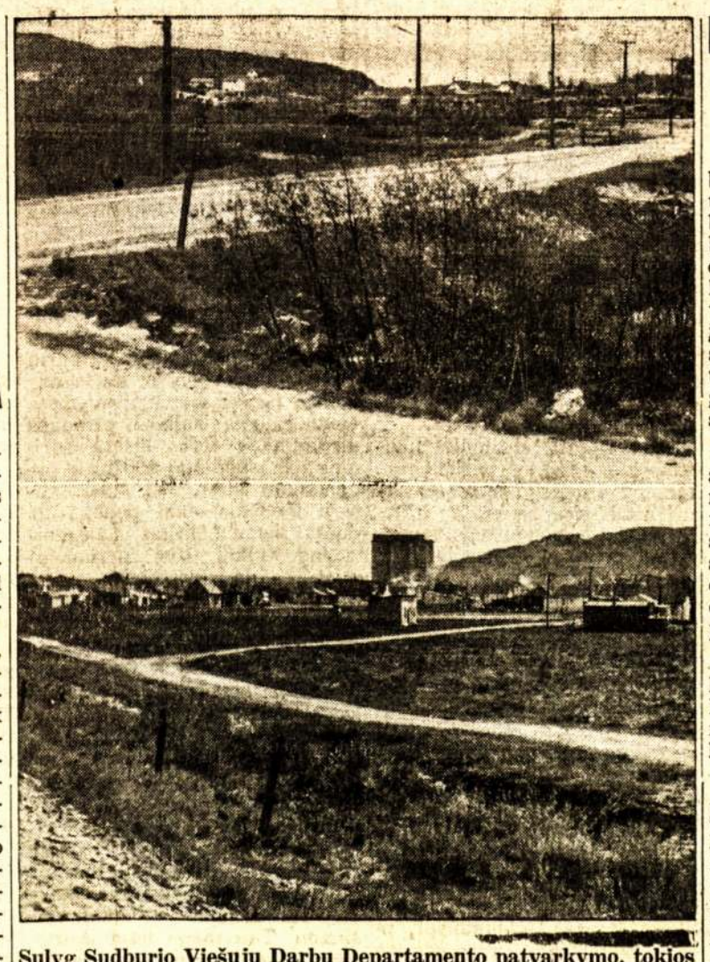

Sulyg Sudburio Viešųjų Darbų Departamento patvarkymo, tokios tuščios gatvės, kaip kad paveiksle matome (viršuj Riverside Drive, o apačioj—Morin St.), turės būti aplietos calcium chloridu, o už tai reiks užmokėti tų vietų savininkams po 5½ cento nuo pėdos. Prieš tai kyla dideli protestai.

INTERNACIONALIZMAS IR NACIONALIZMAS

Fašistinė ideologija persisėmę nekurie lietuviški veikėjai ir jų spauda su įnirtimu puola komunistus, kaltindami, kad pastarieji būdami internacionalistais paneigia tautiškus reikalus ir nueina tarnauti, kaip kad jie vadina, Maskvai. Todel čionai tenka nors trumpai peržvelgti, ar ištikrųjų žmonės, prisilaikydami tarptautinių progresyviškų idėjų, paneigia savo tautinius reikalus.

Pirmiausiai pasistat y k i m e klausimą, kaip tarp įvairių tautų santykiauja internacionalistas ir ar del to santykiavimo bent viena tauta nukentėjo. Turbūt daugeliui žinoma, kad pirmą tarptautinį šūkį: "Visų šalių darbininkai vienykitės! Jūs nieko nepralaimėsite, tik retežius, o laimėsite pasaulį!" išleido pirmutiniai komunizmo tėvai, Marksas su Engelsu. Tai trumpas, bet aiškiai pasakantis obalsis, kad del pasiliuosavimo iš po kapitalistinės priespaudos turi vienytis viso pasaulio fizinio ir protinio darbininkai.

Bet kaip su tautiniu klausimu? Ar ištikrųjų Marksas su Engelsu turėjo omenyje su tuo obalsiu suvaryti visas tautas į kurią vieną, kaip kad internacionalizmą kaltina įvairūs ignorantai? Ar ištikrųjų tas obalsis siekia mažesnių tautų ir per tūkstančius metų sukurtų jų tradicijų sunaikinimo? Visai priešingai. Marksizmas iš pat pirmųjų dienų griežtai atsistojo prieš išnaudotojus ir už visų tautų laisvę. Marksas su Engelsu buvo vokiečių tautos sūnūs, bet didžiausiu jų rūpesčiu buvo žadinimas visų tautų iš miego. Jiems nebuvo skirtumo tarp vokiečio, francūzo, anglo, lietuvio, lenko ir kitos tautos žmogaus. Bile tik jis judėjo už pasiliuosavimą iš po kapitalistinės priespaudos, už tautinį ir kultūrinį išsiliuosavimą, jie jam nurodė kelią. O kur jis nejudėjo, jie su savo nesugriaunamais moksliniais įrodymais stengėsi jį išjudinti. Ar tai Paryžiaus Komūna, ar tai Vokietijos revoliucija, ar tai Lietuvos valstiečių 1863 metų sukilimas, Marksas su Engelsu tiems judėjimams atidavė didžiausią simpatiją ir stengėsi juos išauginti iki aukščiausio laipsnio. Tai toks internacionalizmas buvo iš pat pirmųjų dienų.

Antras faktas yra tas, kad mažąsias tautas iš miego pabudino ne kokios dabartinės nacionaliai-fašistinės idėjos, bet internacionaliniai-socialistinės idėjos —dabartiniais laikais atstovaujamos komunistų. Pavyzdžiui, iki Lietuvoj nepasireiškė socialistinis judėjimas, iki tol mažai kas svajojo apie Lietuvos nepriklausomybę. Tiktai 1905 m. revoliucija, vadovaujama Lenino bolševistiniai nusistačiusios socialistų grupės, pabūdino prispaustąsias tautas iš miego Rusijoje ir to pasekmėje vėliau išsivystė judėjimas už tautinį pasiliuosavimą.

Kodel internacionalistai pajėgė išjudinti mažąsias tautas del tautinio pasiliuosavimo? Nagi, kad kiekvienas tikras internacionalistas, brangindamas visos žmonijos laisvę, lygiai brangina ir savo tautos laisvę. Tokius pavyzdžius ryškiausia matome Sovietų Sąjungoje, vienintėlėje socialistinėje valstybėje, kur visos tautos vaduojasi tautiniais principais. Šalis susideda iš kelioliikos respublikų ir daugybės tautų bei tautelių, bet tarp visų vyriausiuoju obalsiu yra gerbti vienas kitą ir ant aukščiausio laipsnio budavoti savo tautinę kultūrą, tarnaujančią visų gerui. Tokiai atmosferai esant kiekviena tauta turi didžiausių galimybių kuoaukščiausiai pastatyti savo tautos gabumus, kultūrą, tradicijas ir kultūringai lenktyniuotis su kitomis tautomis. Nežiūrint, ar tai didelė būtų tauta, ar net susidedanti tik iš kelių tūkstančių žmonių, Sovietų Sąjungoj tarptautinius principus gerbianti žmonės pagelbsti jiems išauginti literatūrą, dailę, mokslą ir jų gerbūvį. To pasekmėje per dvidešimtį metų socialistinės valstybės gyvavimą ne tik nenutautėjo mažos tautelės, bet milžiniškai pakilo visose gyvenimo šakose.

Taip turi ir elgtis kultūringa visuomenė: gerbti savo tautos reikalus, lygiai gerbiant ir kitų tautų reikalus. Na, o gerbti kitų tautų reikalus, tai nereiškia, kad jau visą laiką turi jų naudai dirbti. Ne, reikia dirbti savo tautos labui, sukti savo tautiečius žmonijai naudinga linkme ir padėti kitoms tautoms eiti ta pačia linkme, jeigu tokios pagelbos kitoms tautoms reikalinga. Tai ir visi iš internacionalistų reikalavimai.

Žmogus, negerbiantis kitų tautų žmonių teisingų interesų, biaurina ir savos tautos interesus. Juk kiekvienos tautos gerbūvis priklauso nuo ją apsupačių tautų likimo. Kas trokšta kito išniekinimo, kartu ir ant savęs traukiasi dar didesnę panieką. Lyginai, kaip ir balta ranka nukirtus suodiną ranką, pati pasiliktų suodina, taip ir tauta sunaikinus daugiau atsilikusią tautą, pati save turėtų naikinti, nes ji ta idėja vaduodamasi naikino kitą.

Tokia idėja yra paremtas fašistinis nacionalizmas. Kiekvienas nacionalistas šaukia, kad jo tauta yra pasaulyje aukščiausia, o kitos purvo nevertos. Aišku, kad toksai nusistatymas veda prie pasaulio katastrofos, kuriai užėjus turės nukentėti visos tautos, jeigu nebus nuo to sulaikyta.

Kadangi dabartiniais laikais įvairūs pramuštgalviai leidžia tautų biaurinimo šūkius, komunistų pareiga yra išaiškinti prie ko veda internacionalistinės idėjos ir prie ko veda nacionalistinės idėjos. Šiuo klausimu ir spaudoj turi prasidėti dažnesnės diskusijos.

M. G.

Iškilmingos Jaunimo Choro Pamokų Pabaigtuvės

MONTREAL. — Antradienį, birželio 7 dieną, Jaunimo Choras turėjo šio sezono pamokų pabaigtuvių "balių." Visi choristai buvo aptaksuoti tam tikromis duoklėmis, kurias turėjo "išmokėti" kokiais nors produktais, vaisiais ir gėrimais. Ateidami į paskutines pamokas turėjo atsinešti visus tuos "taksus" ir įteikti salėje laukiančioms draugėms, kurios paėmę dėjo ant stalo.

Tokiu būdu, svetainės kampe, ant baltai aptaisyto stalo, atsirado sendvičiai, obuoliai, bananai, tortai ir ilgakaklės bonkos su minkštaisiais gėrimais ir pasipūtusios alaus bonkos; atsirado ant pagaliukų pritaisytų saldainių, neužmiršta ir dantims pasikrapštyti pagaliukų.

Tiesa, nevisi choro nariai atsilankė. Kodel? Man sunku atsakyti, o spėlioti neapsiimu, tik manau, kad visiems reikėjo dalyvauti.

Atvykus choro mokytojui, pirmininkas J. Naujokaitis pakvietė visus sustoti ir sudainuoti "Internacionalą." Retai mums tenka kartoti šiuos energiją keliančius žodžius, tad paskutinį kartą šiam sezone išdidžiai dainavome "Pirmyn vergai nužemintieji."

Padainavę dar truputi klausėmės—lyg aido skelbiančio: "Intenacionale žmonijos atgaiva," o po to, pirmininkas truputį nervuodamasis pradėjo atsisveikinimo kalbą, padėkojančią visiems nariams už nuoširdų bendradarbiavimą, susiklausimą ir linkėjo, kad prasidedant kitam sezonui susirinktume ne tik tie patys, bet atsivestume naujų draugų ir draugių. Baigdamas kalbą raginо užimti iki tam laikui paruoštus du stalus. Čionai perdavė sveikinimus nuo buvusių mūsų choro narių, o dabartiniu laiku torontiečių Bangos Choro narių, draugo Laurusevičiaus ir draugės Janauskienės. Buvo prisiminta ir apie sergantį bosą—draugą J. Smetoną. Visi linkėjo draugui greitai pasveikti.

Po kalbų pradėjom naikinti gardumynus. Kas griebėsi už didesnio sendvičiaus, kas už raudonesnio obuolio, arba už kietesnio banano. Jaunesnieji tuštino "Jumbo" bonkeles, o vyresnieji ieškojo kietesnio skystimėlio. Pasivaišinus draugės Janauskienės saldainiais, savo nuomonę išreiškė choro mokytojas B. Weeler. Jis pareiškė, kad choru esąs patenkintas. Nors retkarčiais, laike pamokų kaip kam pratrūkdavo juokų maišas, bet greitai užsiūdavom, ir vėl pasireikšdavo drausmingumas ir susiklausimas. To pasekmėje choras padarė pažangą. Mokytojas palinkėjo, kad ir kitam sezone viskas taip sklandžiai eitų, kad susilauktume didesnio narių skaičiaus ir su naujomis jėgomis kibtume į darbą. Palinkėjimai palydėta su plojimais ir "ura!"

Vėliau mokytojui smuika griežiant ir draugui F. Šuplevičiui pritariant akordinu, visi smagiai pasišokom, o po 11 valandos skirstėmės į namus.

Taip ir užbaigėm šių metų sezoną su geru ūpu ir pasiryžimu kitam sezone sugrįžti į choro eiles.

Bendrai sutraukus, choro veikimas ėjo sklandžiai. Narių sugyvenimas ir draugiškumas, atlikimas uždėtų pareigų, chorą vedė reikiama linkme. Pamokų lankymas irgi buvo neblogiausias. Tenka prisiminti drauges ir draugus frontenakiečius, kuriems teko gana toli važinėti į pamokas, o iš jų nekurie nepraleido nė vienos pamokos.

Negalima užmiršti nepadėkojus ir mūsų draugams rėmėjams, kurių atsilankymas į parengimus suteikė mums didelę paramą. Didelis ačiū ir ALDLD 137 kuopai už leidimą nemokamai naudotis svetaine. Baigiant sezoną mes pažvelgiame į visus rėmėjus ir paspausdami ranką tariame ačiū.

Taip pat ačiū draugui Vilkiui už parvežimą trylikos frontenakiečių iš paskutinės pamokos.

Atleiskite už tokį ilgą rašinį, kuriame gal kaip kam peršiltai uždrožiau; žinot, kad jau toks žurnalisto amatas . . .

Julius K.

NOMINACIJOS

Severnigorodsko apylinkės kolektyvo dalyviai susirinkę nominuoja kandidatą į Vyriausį Respublikos Sovietą.

Europos Sausros Gal Sumažins Karo Apetitus

LONDONAS. — Fašistinės valstybės su pasiutimu rengiasi į karą, bet vis pasitaiko tai vienokių, tai kitokių kliūčių. Paskutiniu laiku ir gamta prisideda palaikymui taikos. Štai Didžiojoj Britanijoj, Centralinėj Europoj, Balkanuose ir Morokoj siaučiančios sausros pradėjo gązdinti fašistus ir versti susirūpinti duona.

Praeitą sąvaitę ir Italija pradėjo rūpintis duona: vien tik ketvirtadienyje už Britanijos šalių prekybines pamainas pirkosi net tris krovinius kviečių, o laike paskutinių dešimts dienų net 10 krovinių.

Taip pat ateina iš Romos žinių, kad tam tikri fašistiniai sluoksniai rengias kreiptis į Sovietų Sąjungos komercines įstaigas, tikėdamiesi pirktis net už šimtą milijonų dolerių kviečių, kurie bus nuimti po numatomo gero derliaus.

Italijos nelaimei, Francija tikisi gero derliaus, tiktai numato kitų javų trūkumą, kuriuos teks papildyti importu.

Komercijos ekspertai numato, kad sausros nekurias šalis, ypatingai fašistines, gal privers sumažinti ginklavimosi fondus ir jų dalis skirti kviečių pirkimui. Tą trūkumą numatanti ir Vokietijos militarinė vadovybė, kuri prieš tūlą laiką naziams pasakiusi sekančiai: "Jūs gal galėtumėte užbaigti karą prie duonos kortelių, bet esant toms kortelėms jūs negalite pradėti karo."

Italijoj irgi malant kviečius maišoma 200 nuošimčių kukurūzų ir ryžių. United Press agentūros žiniomis, nesenai Arezzo mieste del taisyklių laužymo fašistai uždarė trims mėnesiams net keturis malūnus.

Windsoro Moterys Kovoja Prieš Bado Sistemą

WINDSOR, Ont.—Iš Jungtinių Valstijų atvykę turistai turėjo progos pamatyti praeitą sąvaitę įsiveržusių į Windsoro rotušę virš šimto moterų. Mat, prieš keletą sąvaičių Windsoro miesto savivaldybė su Ontarijos valdžia nukirto pašalpas ir tūkstančius žmonių pastūmė į didnesį badą. Todel moterys, daugiausia jaučiančios maisto stoką, iš visų miesto kraštų su mažais vaikais susirinko ties rotuše, įėjo į vidų ir išdėstė savo reikalavimus.

Miesto valdžia, neturėdama argumentų prieš teisingus reikalavimus, buvo priversta paskirti specialę komisiją ištyrimui bedarbių padėties.

Daily Clarion Vajus Toronte Pravestas Gerai

TORONTO, Ont. — Pavasarinis Daily Clarion vajus Toronto lietuvių tarpe pravestas gerai. ALDLD 162 kuopos vadovybėje, Toronto lietuviai parėmimui šio svarbaus darbininkų švietėjo, organizatoriaus ir kovotojo prieš karą ir fašizmą buvo užsidėję kvotą sukelti $110. Sukelta $103.44.

Vardu Daily Clarion Komiteto visiems aukų rinkėjams ir aukotojams tariame didelį ačiū.

Lietuvių Komisija

Pavogtą Auksą Orlaiviu Išgabenę į Suv. Valstijas

TORONTO, Ont.—Kaip pasirodo, tai aukso kasyklų savininkams nervus gadina ne vien unijos. Štai kelios dienos atgal iš Dome mainos, South Porcupine, Ont., kažkas pavogė $41,000 vertės aukštos rūšies aukso. Mažesnių vagysčių įvyksta dažniau.

Ontarijos valdžia paskyrė $5,000 už vagių sugavimą, bet, kaip atrodo, tai nelengva juos sugauti.

Slaptoji policija susekus, kad vogtas auksas orlaiviais gabenamas į Suvienytas Valstijas ir tenai parduodamas.

Orlaiviais gabenamas todel, kad orlaiviuose mažiau krečiama.

Visoj Ontarijoj veikią mažiausia pusė tuzino tinklų, kurie užsiima aukso vogimu ir gabenimu. Orlaiviai nusileidžia mainoms artimuos ežeruos ir tokiu būdu paima vogtą auksą pervežimui į S.A.V.

Bennettas Kaltina King, O King Kaltina Bennettą

OTTAWA, Ont. — R. B. Bennett, kurs būdamas ministeriu pirmininku plačiai praktikavo geležinio bato režimą, paskutiniu laiku virto žmonijos reikalų "čampijonu."

Kiek laiko atgal smarkiai sušuko, kad reikia ištirti fašistų veikimą Kanadoj. Vienam nazui, jo manymu, esą reikalinga atimti pilietybę.

Dabar pradėjo smarkiai atakuoti King, dabartinį ministerių pirmininką. Jis kaltina King, kad jis neatliekąs savo pareigų, taipgi į pašalpos reikalą kišąs politiką, ne liberalams neduodąs darbo ir t.t.

King, atsakydamas Bennettui, ištraukė pulkininko Ralph Webb laišką, kuriame buvo siūloma Bennettui pradėti kelių statymą valdžios pinigais, kad duoti žmonėms darbo ir laimėti rinkimus.

Ginčai priėję iki to, kad "mūsų" vadai pradėję naudoti neparlamentinius žodžius.

VĖSULA TEXAS VALSTIJOJ 13 UŽMUŠĖ IR 40 SUŽEIDĖ

CLYDE, TEXAS, Birželio 11. —Vėsula šiame 700 gyventojų miestuke Vakarinėj Texas dalyje 13 žmonių užmušė, 40 sužeidė ir 25 namus sugriovė. 0

Miestukas buvo apverstas namų, išrautų medžių ir vagonų šmotais.

PARYŽIEČIAI REIKALAUJA ISPANIJAI GINKLŲ

PARYŽIUS. — Birželio 10 į Velodrome areną susirinko 40,000 žmonių ir protestavo prieš brutališką Ispanijos miestų bombardavimą. Vyriausiuoju kalbėtoju buvo Francijos Komunistų Partijos pirmininkas ir Humanite redaktorius, senatorius Marcel Cachin.

Jis paskelbė, kad Francijos Komunistų Partijos politinis biuras nutarė vesti smarkią kampaniją, reikalaujančią valdžios šaudyti kiekvieną fašistų orlaivį, pasirodžiusį Francijoj; uždaryti fašistų valdomos Ispanijos rubežius; išvyti iš Francijos visus Franko agentus ir leisti į lojalistų Ispaniją plaukti ginklams.

Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla